

Parents' Attitude and Opinions towards Extracurricular Sport Activity

Aynur YILMAZ^{a**}, Özbay GÜVEN^b

^aTrabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Trabzon/Türkiye

^bGazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara/Türkiye

Article Info

DOI: 10.14812/cufej.584270

Article history:

Received 29.06.2019

Revised 02.08.2019

Accepted 16.10.2019

Keywords:

Extracurricular sport activity,
Parents,
Attitude,
Mixed method,
Interview.

Abstract

In this research, the attitude and opinions of parents towards high school students' participation in extracurricular sport activities were investigated. The research, fictionalized by explanatory sequential design amongst the mixed approach designs in which quantitative and qualitative approaches are used together, was applied on parents of high school students participating at different high schools in 2014-2015 academic years fall semester in Kırıkkale. As a data collection tool, "Parent Attitude Scale towards Extracurricular Sport Activities" developed by Yılmaz & Güven (2015) and "Semi-structured Interview Form" created by researcher were used. In the analysis of survey data from the quantitative phase of the research, t-test, analysis of variance (ANOVA), Pearson correlation test was used as statistical methods. In qualitative data analysis, it was benefited from content analysis technique. According to research findings, it was figured out that significant difference were determined considering the state of parent's education, income state of family, students' grade level. In the part of qualitative part of research; it was determined that parents had positive opinions on extracurricular sport activities; they supported attendance of children to these activities.

Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum ve Görüşleri

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cufej.584270

Makale Geçmişi:

Geliş 29.06.2019

Düzeltilme 02.08.2019

Kabul 16.10.2019

Anahtar Kelimeler:

Ders dışı sportif etkinlik,
Ebeveyn,
Tutum,
Karma yaklaşım,
Görüşme.

Öz

Bu araştırmada, ebeveynlerinin lise öğrencilerinin ders dışı spor etkinliklerine katılımlarına karşı tutum ve görüşleri incelenmiştir. Nicel ve nitel araştırma yaklaşımlarının birlikte kullanıldığı karma araştırma yaklaşımlarından açıklayıcı sıralı desen ile kurgulanan araştırma 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılı ikinci döneminde Kırıkkale il merkezindeki farklı liselerde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynleri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan "Yarı yapılandırılmış görüşme formu" ve Yılmaz ve Güven (2015) tarafından geliştirilen "Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın nicel bölümünde istatistiksel yöntem olarak t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson Korelasyon analizinden faydalanılmıştır. Araştırmanın nitel bölümünde ise içerik analizi tekniğine başvurulmuştur. Araştırma bulgularına göre; ebeveynin öğrenim durumu, gelir durumu, öğrencilerin sınıf düzeyine göre ders dışı sportif etkinlik puanlarında anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın nitel bölümünde; ebeveynlerin ders dışı spor etkinlikleri hakkında olumlu görüşleri olduğu, çocukların bu etkinliklere katılımını destekledikleri belirlenmiştir.

* Author: aynuryilmaz@trabzon.edu.tr

* Bu makale, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Prof. Dr. Özbay GÜVEN danışmanlığında yürütülen, Aynur YILMAZ'ın "Lise öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere yönelik ebeveyn tutum ve görüşleri" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

Introduction

Artistic, cultural and sportive activities are important in personality development. Although these activities are given in formal education within the scope of specific plans and programs, they do not provide sufficient opportunities for students at the point of implementation. These activities can be given more functionally as extracurricular activities.

The distinction of the structured and unstructured extracurricular activity is made to define the extracurricular activity concept (Mahoney, Cairns and Farmer, 2003). Structured extracurricular activities are the activities that are carried out inside and outside of the school after the class depending upon a plan and program, and that contain the traits designed for the various purposes (Ivaniushina and Aleksandrov, 2015), and also involve the entire experiences performed apart from curriculum in a planned way. In other words, these activities are the concepts that contain the activities which are, apart from formal physical education program, performed after school time and during lunchtime, even weekends or before school time in some schools (Woods, Tannehill and Walsh, 2010), and that include the outer organizations which require the supervision of school staff and a teacher (Floyd, Bocarro and Thompson, 2008). It appears that youths participating in these activities participate regularly in extracurricular sportive activities and sport clubs apart from school (Woods, Tannehill and Walsh, 2010). Academic clubs, individual and team sports, performance clubs such as drama and band are the typical samples of the extracurricular activities (Posner, 1995). Also, Activities that can be organized in the general field of extracurricular studies for the purpose of evaluating students' free time in schools; scouting, physical education and sports studies, folk dances and fine arts. Under the titles of physical education and sports studies, students are included in sports teams in various dances and these activities are carried out in the form of preparations and participation in competitions (Tepeköy and Yüksel, 2010). The aim of these activities is to reveal the skills, interests and strengths of the students, and to create a chance to get to know themselves, to provide a peer and adult support, to strengthen the relationships with persons in school, and to build up academic success and moral life factors (Carter, Swedeen, Moss and Pesko, 2010).

The purpose of extracurricular activities is to provide students to be part of the society, to adapt the individual and group responsibilities and to show the importance of teamwork (O'Brien and Rollefson, 1995). Particularly, these activities reduce the drug addiction of adolescents (Eccles and Barber, 1999; Mahoney, Harris and Eccles, 2006), and enable adolescents to reduce their tendency of various behaviors that contain students skipping schools (Mahoney & Stattin, 2000) or committing an offense (Harrison and Narayan, 2003; Mahoney, 2000). The activities have effects on students in terms of gaining the sense of belonging to school and developing positive attitudes for school (Barber, Eccles and Stone, 2001; Fredricks and Eccles, 2008). Extracurricular sport activities are the important mediators that provide academic success for adolescents (Knifsend and Graham, 2012). The students who participate in these activities have a higher academic success than the students who do not participate (Broh, 2002; Fredricks, 2012; Juvonen, Espinoza and Knifsend, 2012) and they are eager to continue studying in higher education institutions (Miller, Gilman and Martens, 2008). In addition to the effects of the participation in extracurricular activities on maintaining education and increasing the academic success (Behtour, 2019), they also enable students to be more active physically and to reduce the tendency of risky behaviors (Mahoney, Larson and Eccles, 2005).

According to Ivaniushina and Alexandrov (2015), since extracurricular activities, which are performed in a planned and programmed way (Mahoney and Stattin, 2000), contain adult supervision (Floyd, Bocarro and Thompson, 2008), they keep the youths away from bad circle of friends and harmful habits. It appears that particularly the parents whose children participate in these activities feel less anxiety about what their children do and how they spend their time after the school (Franklin, 2004). Parents have a limited chance to control the extracurricular time of their children (Shannon, 2006) and these activities both enable their children to spend the time in a planned and programmed way after the school; thereby activities minimize the parents' anxieties. As the activities are in a planned and programmed way, they have a positive effect on academic success (Marsh and Kleitman, 2003; Zaff,

Moore, Papillo and Williams, 2003). However, if these activities are performed negligently and in an uncontrolled way, this can increase the anxiety of parents towards the fact that their children will not spend the time efficiently after the school and their academic success will decrease.

Since the development of child gets shaped greatly in family and their interests, skills and capacities are created in this environment (Amman, 2000), family plays an important role in terms of the facts that child takes sports and which branch the child will play in, Therefore, determining their attitudes is significant in terms of the study since the attitudes of parents towards extracurricular sportive activities have an effect on the participation of children in these activities. It was determined that there were many studies carried out abroad on the attitudes, opinions, thoughts and expectations of the parents towards the participations of the children in extracurricular cultural and sportive activities (Anderson, Funk, Elliot and Smith, 2003; Coakley, 2006; Kremer-Sadlık, Izouierdo and Fatigante, 2010; Masia, Plaza, Gonzalez, Deltell and Pariquez, 2013; Yilmaz, 2016; Yilmaz, 2018a; Yilmaz, 2018b; Yilmaz and Güven, 2018; Yilmaz, 2019), yet in Turkey there were limited number of studies that contain the parents' opinion on extracurricular sportive activities (Ekici, Bayrakdar and Uğur, 2009; Sarı, 2012). It was aimed to figure out the attitudes and opinions of the parents towards the participation of the high school students in the extracurricular sportive activities in order to make up this deficiency in the literature. In accordance with this purpose, the answers for these following questions have been sought in this research:

- At what level are the attitudes of the parents towards the participation of students in the extracurricular sportive activities?
- Do the attitudes of the parents towards the participation of students in the extracurricular sportive activities change according to gender of parents?
- Do the attitudes of the parents towards the participation of students in the extracurricular sportive activities change according to parent's educational status?
- Do the attitudes of the parents towards the participation of students in the extracurricular sportive activities change according to family income level?
- Do the attitudes of parents towards the participation of the students in the extracurricular sportive activities change according to class student's class levels?
- What are the opinions of parents towards the extracurricular sportive activities?

Method

Research Model

The design used in this research is the explanatory sequential design that is one of the mixed approaches and in which quantitative and qualitative data are collected and analyzed in the same time or consecutively, and also the data are integrated in one or more stages of the study (Creswell, 2013; Johnson and Onwuegbuzie, 2004). This design is a process in which firstly quantitative data are collected and analyzed; then qualitative data are collected and analyzed to build on a solid ground the obtained data (Creswell and Clark, 2007; Creswell, 2013). In the researches in which mixed research model is used, it is needed to explain the reason of using the method (Dörnyei, 2007; Tashakkori and Creswell, 2007). It is possible to understand quite superficially the human feelings and thoughts with the assessment instruments used in the quantitative chapter of the research (Türnüklü, 2000). At this point, it was benefited from the qualitative research approach that provides researcher to obtain more detailed information about the topic. The flowchart, in which the mixed design was used and which shows the process steps, is given in the Figure 1.

Figure 1. Flowchart for the mixed research process

Study Groups

Since both the quantitative and the qualitative data collection techniques were used in the research; the selection of the study group was performed in qualitative data collection, whereas sample that represents the population was taken in quantitative data collection.

Quantitative Research Sample

In the study conducted on the parents of the students studying in high schools in the city center of Kırıkkale in the 2014-2015 academic year 2nd period, cluster sampling method and multi-stage stratified proportional random sampling methods were used. Primarily the schools were determined with the cluster sampling method and schools were categorized in three groups “low, medium and high” according to their success points obtained from the exam of “from Primary Education to Secondary Education (TEOG)”. Afterwards, the number of individuals who would be taken to sampling was selected in proportion to the number of individuals on the stratum.

Tablo 1.

The Success Status of the Children's Schools of the Sample Parents and the Information about the Classes

Success situation of school	Kind of school	Number of school		Classroom levels				Total
				9	10	11	12	
High	Science High School	1	Sayı	33	35	32	-	100
	Anatolian High School	1	%	% 4.3	% 4.5	% 4.1	-	% 13.0
Medium	Labor School	3	Sayı	159	145	121	126	551
	Anatolian High School	3						
	Religious Vocational High School	1	%	% 20.6	% 18.8	% 15.7	% 16.3	% 71.4
	Science High School	1						
Low	Anatolian High School	1	Sayı	30	22	31	38	121
	Labor School	1	%	% 3.9	% 2.8	% 4.0	% 4.9	% 15.7
	Fine Arts High School	1						
	Sport High School	1						
Total		14	Sayı %	222 % 28.8	202 % 23.8	184 % 21.2	164 % 21.2	772 % 100

By using the “Sample Size Table” in which Cohen, Manion & Morrison (2007) considered the relationship between the sample error and reliability level, it was assumed that 650 persons would represent the intended population of 13295 persons according to 96% of reliability level with 4% of margin of error which can be tolerated. The sample of the study consists of 772 parents of the students, 206 (33.7%) of whom are female and 512 (66.3%) of whom are male, whose children study in 9th, 10th, 11th and 12th grade in 14 high schools with different success levels in the city center of Kırıkkale. Test-retest reliability analysis was included in the study. In this context, the scale was administered to 69 parents at three-week intervals.

Qualitative Research Study Group

Criterion sampling method, which is one of the purposeful sampling methods and enables to study profoundly the situations considered to have rich information, was used in the research (Patton, 1990). As a criterion, it was attached importance to have parents with children who participate and do not participate in the extracurricular sportive activities, and 14 parents with low and high attitudes from the scale of extracurricular sportive activities were included in the study based on voluntariness. 14 parents, 9 (64.29%) female and 5 (35.71%) male, participated in the research. 6 (42.85%) participants’ play sports and 8 (57.15%) participants do not play sport. The recordings of the participants’ opinions on the interview were given in Table 1.

Table 2.
Information on Time and Place of Interview

Participant	Nickname	Date of Interview	Time of Interview	Place of Interview
**M ₁	Fatih	05.09.2015	12.35-12.45	Kırıkkale Police Headquarters
*F ₁	Ayşe	05.09.2015	14.05-14.22	Public Health Directorate
*F ₂	Yasemin	07.09.2015	11.35-11.46	Community Health Center
*F ₃	Songul	07.09.2015	14.59-15.05	Public Health Directorate
*F ₄	Neriman	07.09.2015	15.30-15.35	Public Health Directorate
*F ₅	Kubra	08.09.2015	12.05-12.16	Public Health Directorate
**M ₂	Mehmet	09.09.2015	15.40-15.49	Community Health Center
**M ₃	Mustafa	09.09.2015	17.41-17.50	Kırıkkale /City Center
**M ₄	İzzet	10.09.2015	14.18-14.25	Kırıkkale /City Center
*F ₆	Sukran	10.09.2015	16.43-16.49	Kırıkkale/Kaletepe (Home Visit)
*F ₇	Meral	10.09.2015	18.17-18.26	Kırıkkale/City Center (Home Visit)
*F ₈	Canan	11.09.2015	10.07-10.15	Kırıkkale/City Center (Home Visit)
*F ₉	Emine	11.09.2015	15.16-15.28	Kırıkkale/City Center (Shop)
**M ₅	Yasin	11.09.2015	19.27-19.32	Kırıkkale/City Center (Grocery Store)

* Names mentioned above are the nicknames that represent the participants included in the study.
*F=Female, **M=Male

Data Collection

Quantitative Data Collection

The quantitative findings of the research were collected through “Personal Information Form” and “The Scale of Parents Attitude towards Extracurricular Sportive Activities”.

Personal Information Form: Independent variables such as parents’ gender, educational status, monthly income, class level of student, were included.

The Scale of Parents Attitude towards Extracurricular Sportive Activities: “The Scale of Parents Attitude towards Extracurricular Sportive Activities”, whose validity and reliability study was conducted by Yılmaz and Güven (2015), was used to determine the attitudes of the parents towards the extracurricular sportive activities. This scale consists of 17 items and three dimensions, Personal Development (PD) 11, Academic Perception (AP) three and Social Support (SS) three. In the dimension of personal development, “Extracurricular sports activities give my child the opportunity to know his / her abilities” and “Extracurricular sports activities contribute to my child's moral development”. In the

academic perception dimension, “Extracurricular sport activities prevent my child's academic-school-success” and “Extracurricular sport activities negatively affect my child's attendance to classes”. In the social support dimension, “I will inform my child about the importance of extracurricular sport activities” and “I will provide the necessary equipment for my child's participation in extracurricular sport activities”. The measuring tool is a 5-point likert type. The scale is rated as Strongly Disagree (1), Disagree (2), Undecided (3), Agree (4) and Agree Totally (5). The values obtained by CFA are so: $\chi^2/df=2.29$, RMSEA =0.7, RMR=0.06, SRMR=0.07, AGFI=0.85 ve GFI=0.89. Reliability coefficient for the entire scale is 0.91. Reliability coefficient of the sub-dimension of PD is 0.90, coefficient of the sub-dimension of AP is 0.83 and coefficient of the sub-dimension of SS is 0.81.

Qualitative Data Collection

Interview technique was used in present study to get in-depth information about the topic (Ekiz, 2009). During the interview, purposeful questions are addressed to participants and answers are received in the process of mutual communication (Bogdan and Biklen, 2003; Gay, Mills and Airason, 2006; Merriam, 2013). Semi-structured interview form that is suggested by Bogdan and Biklen (2003) and that provides participants a chance to state freely their thoughts on a specific topic was used in the research. The reason why this interview technique was used is that it has the flexibility to address new questions to the participants during the interview (Ekiz, 2003).

Personal Information Form: These variables contain gender, educational status, and status of playing sports.

Semi-structured Interview Form: Before preparing the interview form, the studies related to the topic (Darling et al., 2005; Fredrick, 2012; Masia et al., 2013) were examined in terms of being an example for the preparation of the questions, and the questions serving for the purpose of the research were prepared considering quantitative analysis results. These questions were submitted to five experts, three in the field of physical education in terms of content validity, one in the field of Turkish education in terms of clarity and understandability and one in the field of assessment and evaluation for their reviews. Parents with the highest and lowest mean scores on the attitude scale in the quantitative section were included in the qualitative part of the study. Pilot study was applied on the interview form edited in the direction of the experts' suggestions and criticisms. Interview form took its final form by making required corrections. The questions included in the interview form are given below:

- First of all, what do you think about the extracurricular sportive activities?
- Do you support your child to participate in these activities?
- Do you think that these activities contribute to your child's development? Explain.
- Well, if you evaluate particularly in terms of adolescent development, what can you say about these activities?
- What kinds of influences have the extracurricular sportive activities on your child's academic success? Explain.

After the prepared interview question, route map to follow in the interview was prepared, because it is essential to obtain qualitative information from the participants. The stages that will be followed during the interviews are given in below.

- Getting an appointment from participation for interview
- Researcher introducing him/herself and explaining the purpose of the research to the participants
- Stating that interview will be kept confidential and participants can quit the interview anytime
- Stating that recorder will be used for the interview flow and so as to hinder the fluidity of the participant's speech
- Enabling participant to participate voluntary

- Researcher addressing the questions on the interviews form to the participant
- Terminating the interview with thanking participant for his/her contribution on the research

Before starting the interview, information for the aim of the study were submitted by the researcher to the participants and the importance of the study was mentioned; afterwards specifying the fact that interview would be kept confidential, it was tried to create a feeling of trust between the participants and the researcher who carried out the interview. Furthermore, participants were told that they could recess the interview anytime they wanted or quit simply the interview. During the interview, recorder was used both for the interview flow and in terms of not to hinder the participant's speech. Participants were informed about this topic, recording was made within their knowledge and interview form was used. The questions on the semi-structured interview form were addressed by the researcher verbally to the participants. Interviews took approximately 5 to 16 minutes. At the end of the interviews, participants were thanked for their contributions on the study.

Data Analysis

In the research containing the mixed approach, analyses that are peculiar to quantitative and qualitative approaches were included.

Quantitative Data Analysis

Statistical analyses were carried out through the SPSS 20 Statistical Package program. As a statistical method for the evaluation of the data; descriptive statistics (frequency, means, standard deviation), t test, one way variance analysis (ANOVA), Tukey multiple comparisons and Pearson Correlation tests were used. Whether the data fulfilled the preconditions of the parametric tests were determined by examining the results of Skewness and Kurtosis (normal distribution status of the data) values, normal distribution curve and Levene (variances' equation) test (Büyükoztürk, 2012). Cronbach Alpha internal consistency coefficient and test-retest analysis were performed to provide evidence for the reliability of the scale. Confirmatory Factor Analysis was conducted using AMOS 22 to test whether the three-dimensional and 17-item structure was also valid for the current study group.

Qualitative Data Analysis

Content Analysis technique was used for the data analysis. It is an analysis in which the collected data are firstly conceptualized and then regulated logically according to the revealed concepts, and the theme that explains the data is determined according to this (Cohen, Manion and Morrison, 2007; Patton, 1990). Flowchart related to the process of the data analysis is given in Figure 2.

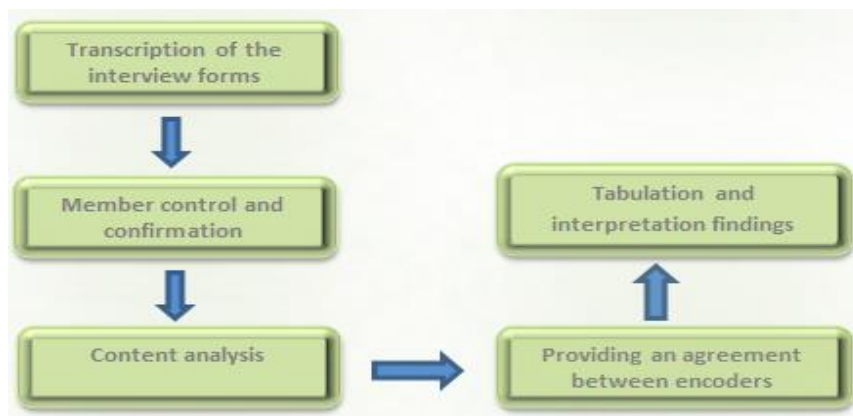

Figure 2. Flowchart of the Data Analysis Process related to Findings of the Qualitative Research

- The obtained data were read by the researcher by reviewing it over and over, and code list was created by writing codes. Because in the qualitative analysis, coding is the first and fundamental process for the analysis to find out the data contents (Punch, 2013). In the analysis; words, sentences and paragraphs used for the determination of the participants' statements were coded by conceptualizing them (Brott and Myers, 2002).
- Afterwards, codes were categorized by gathering them according to their common traits. The sub-categories under these categories and the codes representing these categories were interpreted by getting explained in relevant to each other, and the results were received (Maykut and Morehouse 1994).
- It was benefited from the literature and relevant studies for the interpretation of the obtained findings. In addition, the obtained data were tabulated and findings were interpreted by including the participant opinions. Accordingly, it was tried to provide the validity of the obtained data.

Validity and Reliability

Validity related to qualitative findings

Since the validity and reliability of the assessment instrument is the key factor in the quantitative research methods, validity and reliability of the made calculations are for the assessment instrument. Whereas CFA were carried out for the validity of the assessment instrument, internal consistency coefficient (Cronbach Alpha) and Test-retest reliability coefficient were calculated for the reliability. While Cronbach Alpha internal consistency coefficient was 0.90 for the entire scale, test-retest correlation coefficient was calculated to be 0.87. Cronbach Alpha value for the first dimension is 0.86, for the second dimension is 0.71 and for the third dimension is 0.72. Test-retest correlation value for the first dimension is 0.83, for the second dimension is 0.75 and for the third dimension is 0.75.

Confirmatory Factor Analysis was made in the present study to provide evidence to the validity of the assessment instrument, developed by Yılmaz and Güven (2015), on the study group. Factor structure of the scale was tested with the confirmatory factor analysis; adaptation index values are $\chi^2/df= 4.71$, RMSEA =0.7, RMR=0.07, SRMR=0.06, AGFI=0.89, GFI=0.92 and CFI=0.91 and article factor loads (Figure 4) showed that three factor structure of the scale was confirmed for this study group.

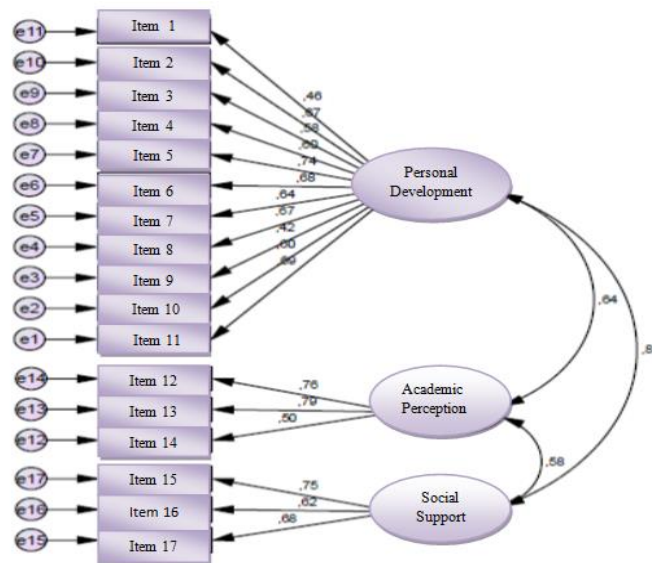

Figure 4: Parental Attitude Scale Factor Structure towards Extracurricular Sportive Activities

Validity and reliability related to qualitative findings

The methods, used to provide the validity and reliability in the qualitative researches, of “spending a long time in the study environment, submitting the data and analyses to the control of the researched persons and submitting the data, analyses, interpretations to the experts” were applied (Ekiz, 2009). The purpose of research was expressed to the participants before the interview and it was tried to create a natural conversation environment between the participant and researcher. Processes that are related to validity and reliability carried out for the qualitative chapter of the research are presented on the Table 3.

Table 3.
Validity and Reliability Criteria for the Qualitative Research

Validity	Internal validity	Receiving expert opinions Participant confirmation Spending a long time with participants Direct Citation
	External validity	Explanation of the data collection tool and its process Explanation of the data analysis process Explanation of the characteristics of the study group Explanation of the researcher’s role Explanation of the reason for the selection of the method used Explanation of the validity and reliability measures
Reliability	Internal reliability	Preventing data loss by using a recorder Submitting directly the findings
	External reliability	Discussing the data in a proper way Controlling the consistency between the data

Kirk and Miller, 1986; Merriam, 1995; Patton, 1990; Ritchie, Lewis, Nicholls and Ormston, 2013; Twycross and Shields, 2005; Silverman, 2016; Türnüklü, 2000; Yıldırım, 2010.

For the purpose of providing evidence to internal validity of the study; expert opinions were applied before the implementation for the interview form prepared by the researcher to be used in the study. The feedbacks received from them were taken in consideration and semi-structured interview form was prepared. Transcription of the data obtained after the interview was made and accuracy of the obtained findings was confirmed by submitting them to the participants. While submitting the findings, direct opinions of the participants were included.

Research model, data collection and analysis, creation stages of the findings were given in a detailed manner for the external validity. In the selection of the participants, qualified persons who serve for the purpose of the research were included in study group. The number of the participants was terminated at the number where the data were repeated and researcher decided that information to be obtained would be limited.

Data were obtained by using a recorder in the direction of the participants’ approval. Accordingly, it was paid attention to prevent data loss during the interview. This situation has an influence on increasing the internal reliability of the research. The data were separately analyzed by another expert apart from the researcher to determine whether or not the conceptual categories that were attained as a result of data analysis represent the obtained themes; the obtained codes and the categories that codes represent were compared. The formula of Miles and Huberman (1994) $[\text{Agreement}/(\text{Agreement} + \text{Dissent}) \times 100]$ was calculated to provide the data reliability. Agreement among experts was calculated as 96% for the reliability of the study results.

Result

In this chapter, the obtained findings related to sub-problems of the research are included. In the study involving mixed design, firstly the quantitative and then qualitative findings were presented.

Quantitative Findings

Distributions obtained from the scale were presented below to determine the parents' attitudes (Table 4).

Tablo 4.
Distribution of Attitude Scale Points

	Number of Items	N	Mean	Sd	Skewness	Kurtosis	Min.	Max.
Personal Development	11	772	4.01	0.64	-0.86	0.97	1.64	5.00
Academic Perception	3	772	3.61	0.93	-0.41	-0.32	1.00	5.00
Social Support	3	772	3.75	0.83	-0.74	0.26	1.00	5.00
Scale (Total)	17	772	3.89	0.64	-0.72	0.72	1.47	5.00

The average of the lowest and highest scores that can be obtained from the scale varies between 1 and 5, respectively. The mean of the parents' points gotten from the Parental Attitude Scale for the Extracurricular Sportive Activities is 3.89 and standard deviation is 0.64. When examined the scale points on the basis of factor, it appears that the lowest point mean is in the dimension of Academic Perception (3.61) and the highest point mean is in the dimension of Personal Development (4.01). Whereas the lowest point that participants got from the scale is 1.47, the highest point is 5.00. When the mean scores were taken into consideration, it was found that the parents scored above average (3.00) from the overall and sub-dimensions of the scale. In this respect, it can be said that the attitudes of parents towards extracurricular sport activities are above average. When examined the skewness and kurtosis values of the points obtained from the total scale and sub-dimensions, it can be said that data showed normal distribution.

Findings obtained for the question of the second sub-problem of the research "Do the attitudes of the parents towards the participation of the students in the extracurricular sportive activities change according to gender of the parents?" are included in Table 5.

Table 5.
T-Test Results Conducted to Determine Whether Attitude Scale Points Change according to Gender of Parents

Gender	Female (n=260)		Male (n=512)		t	p
	Mean	Sd	Mean	Sd		
Personal Development	4.05	0.58	3.98	0.67	1.58	0.11
Academic Perception	3.63	0.90	3.60	0.95	0.38	0.71
Social Support	3.82	0.77	3.71	0.86	1.67	0.10
Scale (Total)	3.94	0.57	3.87	0.67	1.54	0.12

Analyses show that with the Parental Attitude Scale for the Participation in the Extracurricular Sportive Activities ($t=1.54$, $p>0.05$), the points gotten from the sub-dimensions of Social Development ($t=1.58$, $p>0.05$), Academic Perception ($t=0.38$, $p>0.05$) and Social Support ($t=1.67$, $p>0.05$) do not meaningfully change according to gender of parents.

Findings obtained for the question of the third sub-problem of the research "Do the attitudes of the parents towards the participation of the students in the extracurricular sportive activities change according to state of education of the parents?" are included in Table 6.

Table 6.
ANOVA Results Conducted to Determine Whether Attitude Scale Points Change according to Educational Status

Educational Status	1. Elementary (n=149)		2. Secondary (n=126)		3. High School (n=284)		4. University (n=213)		F	p	MD
	Mean	Sd	Mean	Sd	Mean	Sd	Mean	Sd			
Personal Development	3.89	0.64	3.89	0.67	4.04	0.63	4.10	0.64	5.11	0.00	4-1,2
Academic Perception	3.46	0.95	3.43	0.98	3.63	0.91	3.79	0.89	5.62	0.00	4-1,2
Social Support	3.59	0.83	3.54	0.91	3.80	0.82	3.91	0.75	7.77	0.00	4-1,2 3-2
Scale (Total)	3.76	0.63	3.75	0.68	3.93	0.62	4.02	0.61	7.44	0.00	3-1,2 4-1,2

MD: Meaningful Difference, Groups: 1: Elementary, 2: Secondary, 3: High School, 4: University

Analyses show that with the Parental Attitude Scale for the Participation in the Extracurricular Sportive Activities ($F_{3,768}=7.44$, $p<0.01$), the points gotten from the sub-dimensions of Social Development ($F_{3,768}=5.11$, $p<0.01$), Academic Perception ($F_{3,768}=5.62$, $p<0.01$) and Social Support ($F_{3,768}=7.77$, $p<0.01$) change meaningfully according to educational status of parents. These findings show that educational status is important in attitudes towards extracurricular sport activities.

Findings obtained for the question of the fourth sub-problem of the research “Do the attitudes of the parents towards the participation of the students in the extracurricular sportive activities change according to income level of the parents?” are included in Table 7.

Table 7.
ANOVA Results Conducted to Determine Whether Attitude Scale Points Change according to Family Income Level

Income Level-TL	1. 0-1200 (n=155)		2. 1201-2000 (n=172)		3. 2001-2500 (n=154)		4. 2501-3000 (n=130)		5. 3001 and more (n=161)		F	p	MD
	Mean	Sd	Mean	Sd	Mean	Sd	Mean	Sd	Mean	Sd			
Personal Development	3.83	0.67	3.93	0.65	4.03	0.58	4.07	0.69	4.17	0.59	6.75	0.00	3-1 4-1 5-1,2
Academic Perception	3.36	0.93	3.44	0.91	3.66	0.92	3.77	0.90	3.84	0.91	8.07	0.00	3-1 4-1,2 5-1,2
Social Support	3.48	0.86	3.64	0.87	3.79	0.80	3.81	0.79	4.02	0.71	10.02	0.00	3-1 4-1 5-1,2
Scale (Total)	3.69	0.65	3.79	0.64	3.93	0.60	3.97	0.66	4.09	0.57	9.98	0.00	3-1 4-1 5-1,2

MD: Meaningful Difference, Groups: 1: 0-1200 TL, 2: 1021-2000 TL, 3: 2001-2500 TL, 4: 2501-3000 TL, 5: 3001 TL and more

Conducted analyses show that with the Parental Attitude Scale for the Participation in the Extracurricular Sportive Activities ($F_4, 767=9.98$, $p<0.01$), the points gotten from the sub-dimensions of Social Development ($F_4, 767=6.75$, $p<0.01$), Academic Perception ($F_4, 767=8.07$, $p<0.01$) and Social Support ($F_4, 767=10.02$, $p<0.01$) change meaningfully according to family income level.

Findings obtained for the question of the sixth sub-problem of the research “Do the attitudes of the parents towards the participation of the students in the extracurricular sportive activities change according to class level of the students?” are included in Table 8.

Table 8.

ANOVA Results Conducted to Determine Whether Attitude Scale Points Change according to Class Level of the Students

Class Level	9 (n=222)		10 (n=202)		11 (n=184)		12 (n=164)		F	p	MD
	Mean	Sd	Mean	Sd	Mean	Sd	Mean	Sd			
Personal Development	4.07	0.66	4.06	0.57	3.90	0.66	3.97	0.68	2.83	0.04	9-11
Academic Perception	3.66	1.03	3.60	0.86	3.51	0.89	3.66	0.92	1.18	0.32	
Social Support	3.85	0.78	3.81	0.78	3.65	0.82	3.63	0.93	3.48	0.02	9-12
Scale (Total)	3.96	0.65	3.93	0.57	3.79	0.64	3.86	0.67	2.89	0.04	9-11

ANOVA results show that according to class level of the students, with the Parental Attitude Scale towards Participation in the Extracurricular Sportive Activities ($F_{3,768}=2.89, p<0.05$), points gotten from the sub-dimensions of Personal Development ($F_{3,768}=2.83, p<0.05$) and Social Support ($F_{3,768}=3.48, p<0.05$) change meaningfully, but the point of the sub-dimension Academic Perception ($F_{3,768}=1.18, p>0.05$) does not meaningfully change. It can be said that parents have a belief that participation in extracurricular sports activities will reduce academic achievement. As parents approach the university exam, it can be said that participating in extracurricular sports activities of students believes that they will adversely affect the success of the exam.

Qualitative Findings

As a result of the quantitative research, the reasons why the parents have positive and negative attitude were examined through interview in a more detailed manner. It was figured out with interview findings that parents had positive and negative opinions towards these activities (Table 9).

Table 9.

General Perspective of Parents towards Extracurricular Sportive Activities

Opinions	F	%
Positive	M ₁ ,F ₁ ,F ₄ ,F ₅ ,M ₂ ,M ₄ ,F ₇ ,F ₈ ,F ₉ ,M ₅ f(10)	71.4
Negative	F ₂ ,F ₃ ,M ₂ ,F ₆ f(4)	28.6
Total	f(14)	100

F=Female; M=Male

Considering the findings in the Table 9; it appears that 10 (71.4%) out of parents have positive perspective towards extracurricular sportive activities and 4 (28.6%) have negative perspective towards extracurricular sportive activities. The reasons why the parents have positive perspective towards extracurricular sportive activities are given in Table 10.

Table 10.*Opinions related to the Reasons Why the Parents Have Positive Perspective towards Extracurricular Sportive Activities*

Categories	Sub-categories	Exemplary Statement
Providing Psychosocial Development	Providing psychosocial development of the child (n=13)	*Since the social circle is expanding, activities enable them to get in touch one to one with friend environment, teachers and let's say trainers (İzzet, M ₄). * Tabi ki bu etkinlikler çocuğumun sosyal gelişimini sağlar. Bu bu konuda çocuğumu destekliyorum. Benimde spor geçmişim var voleybol oynamıştım kolejde. Spor geçmişimin olması çocuğumu bu etkinlikler hakkında bilgilendirmemde yardımcı olmakta (Mehmet, M ₂)”.
	Supporting the psychological development of the child (n=10)	*These activities enable my child to get rid of his ambition and naturally prevent him from introversion (Fatih, M ₁). * Of course, these activities provide social development for my child. I support my child on this. I have a sports background and I played volleyball in college. Having a sports background helps me to inform my child about these activities (Mehmet, M ₂)”.
Supporting the Academic Development	Enhancing the school success of the child (n=10)	*Child pays attention to do her works as part of specific plan and program to have success both in sport and school classes (Canan, F ₈). * Think that child always studies, it will not help the child, she/he will get bored after a while. Child's brain gets full. At least when the child participates in a sportive activity, s/he also will feel mentally relieved. Child will be more useful, let off steam and study better (Neriman, F ₄).
	Child gaining positive attitude for school (n=3)	*The successes that will be gained from these activities provide him to go to school with more desire he adopts the school (Fatih, M ₁).
Providing Safe Environment	Keeping the child away from the bad circle of friends and harmful habits (n=8)	*I prefer him to go to sport so that he does not occupy himself with other things like internet or wrong friends (Yasin, M ₅). *In a way I think when my child practices these activities, she performs them under a more positive supervision of a teacher or trainer and so it will prevent her from having bad habits and bad friendship (Kubra, F ₅).
Providing Physical Change	Contributing to physical development of the child (n=7)	*I can say that activities contribute to physical development. I know that particularly some sportive activities have physically effects on him growing tall. (Mehmet, M ₂).
	Contributing to psychomotor development of the child (n=2)	*Activities develop the child's musculature and provide the physiological development (İzzet, M ₄).

The reasons why the parents have positive perspective towards extracurricular sportive activities were handled under four categories. These categories are “Providing psychosocial development, providing safe environment, supporting the academic development and providing physical change”. The category of providing psychosocial development contains the sub-categories of “Providing psychosocial development of the child (n=13) and Supporting the psychological development of the child (n=10)”. Supporting Academic Development with the second highest category consists of the sub-categories of “Enhancing the school success of the child (n=10) and Child gaining positive attitude for school (n=3)”. In the category of providing safe environment obtained towards the reasons why the parents have positive perspective towards extracurricular sportive activities, there is the sub-category of “Keeping the child away from the bad circle of friends and harmful habits (n=8)”. Providing physical change, the last

category towards the parents' positive perspective towards extracurricular, involves the sub-categories of "Contributing to physical development of the child (n=7) and Contributing to psychomotor development of the child (n=2)". Some of the participant opinions that represent the categories were presented on Table 10. The reasons why the participants have negative perspectives towards extracurricular sportive activities are presented in Table 11.

Table 11.

Opinions related to the Reasons Why the Parents Have Negative Perspective towards Extracurricular Sportive Activities

Categories	Sub-categories	Exemplary Statement
Academic Anxiety	Decrease in the grades (n=2)	*It would be better not to practice these activities generally in school time. In that time, the child studies. If the child does not study enough, his school success decreases (Mustafa, M ₃). *I think that if we send her during the school time, it will influence negatively her academic success. But why would she be influenced if we send her in summers, moreover instead of occupying herself with harmful habits like television or internet, she can value her time in environments where she can exercise or socialize (Meral, F ₇).
	Problem of the compulsory attendance to classes (n=2)	*My child used to go regularly to swimming sport club. Afterwards, we thought that his grades could decrease and made him leave it (Mustafa, M ₃).
Health Problem	Risk of injury (n=3)	*My son broke his arm while playing football. It should be a sport he could perform and a sport by which he will not injure or hurt himself (Yasemin, F ₂). *Perhaps if these facilities become more quality and better in terms of security, then we can support our child more to participate in these activities, because it is unlikely to get harm. But he gets harm and these activities disable him to study. It would be even worse if he had an operation or something: he would be distanced from the classes and school (Mustafa, M ₃).
Distance Problem	Sport clubs being distant (n=3)	* We could get her registered and send her for specific days of week if there were a place in or near the city center. The club is very distant, who will take her to there and pick her up from there later on, it is a problem (Songül, F ₃). *The club is distant, so it is a problem to take her to there and pick her up again. The place is far away, she gets in and off bus. How can you send her, you cannot. Besides, we are working, so we do not send her within working hours (Yasemin, F ₂).

It is seen in Table 11 that the reasons why the parents find the extracurricular sportive activities negative were handled in three categories. The most important reason why the parents do not want to send their children to extracurricular sportive activities is that they have "Academic anxiety". Academic anxiety contains the sub-categories of "Decrease in the grades (n=2) and Problem of the compulsory attendance to classes (n=2)". This is followed respectively by the category of Health problem with the sub-category of "Risk of injury (n=3)" and by the category of Distance problem with the sub-category of "Sport clubs being distant (n=3)". It can be said that academic anxiety is a highly important factor for the fact that parents have negative perspective towards extracurricular sportive activities.

Discussion & Conclusion

In this study, it was aimed to determine attitudes and opinions of high school students towards extracurricular sports activities. When the average of the points to be obtained from the measurement tool is between 1 and 5; It can be said that the average score obtained in our study (3.89 ± 0.64) was above the average score (3.00). The fact that parents have positive attitudes for extracurricular sport activities can be explained by the idea that they are aware of the benefits of these activities. The fact that parents have positive attitudes for extracurricular sportive activities can be explained with the idea that they are aware of the benefits these activities provide; so they display attitudes and behaviors for this. It was determined that there was no change on parents' attitudes for these activities according to gender variable (Table 4). In the qualitative chapter of the research, both mothers and fathers stated that these activities contribute to the personal, academic and physical developments of the children and provide a safe environment that prevents the use of drug, alcohol and smoking. In literature, there are studies that handle the effect of these activities on the adolescents and that have the similar findings (Darling et al., 2005; Fredricks and Eccles, 2008). Since these activities are planned and programmed activities (Mahoney and Stattin, 2000), the parents feel low anxiety about what their children do and how they spend the time after the school (Franklin, 2004). Particularly, since the working parents have limited chance to control extracurricular time of their children (Shannon, 2006), they expressed opinions about the fact that these activities enable their children to spend the time in a planned and programmed way after school (Floyd, Bocarro and Thompson, 2008). Therefore, it can be said that support and encouragement of both mother and father are important on the participation in these activities. Studies handling the relationship between family participation and the participation in the extracurricular sportive activities (Anderson et al., 2003) showed that without discriminating between parents, each one's support is an important factor on children's participation regularly in these activities. In the study of Brown, Frankel and Fennell (1989) in which they handled the effect of mother and father upon the 13-19 age group students' participation in extracurricular sportive activities, it was stated that mothers and fathers have positive attitudes for these activities and family support has an importance on the participation of children in the sportive activities.

In the present study, it was determined that the more the educational status of the parents' increases, the more they have positive attitudes for the participation of their children in extracurricular sportive activities. It can be said that at this point family participation is significant. In the study of Fantuzzo, Tighe & Childs (2000) on "Multiple evaluation of family participation in early childhood education", it was determined that there is a positive relationship between the educational status of parents and family participation. Study of Anderson et al, (2003) which contains "Participation of children in extracurricular activities, family support, family pressure and importance of family participation" revealed that education status of mother is an important determinant on the participation of children in extracurricular activities. In the study of Sarı (2012) that handles high school students' participation in extracurricular activities; it was revealed that educational status of the parents is a significant factor in directing their children to extracurricular sportive activities. There are studies that reveal the positive relationship between the consciousness and awareness levels towards sportive activity and the educational status of parents. Fantuzzo, Tighe and Childs (2000) obtained the finding that children of parents with high educational status participate in extracurricular sportive activities more and parents spend more time in their children's school. This situation has an effect on children to gain the sense of belonging to school, to gain self-confidence and to be successful in their social relationships. This shows parallelism with the finding obtained from the study of Masia et al. (2013) which were carried out to determine the parents' interest and attitudes for the participation of school-age children in extracurricular sportive activities. In the qualitative chapter of the research, parents with low educational status specified that they have problem controlling the post-school time of their children and do not know what to do about that. The more the educational level increases, the more the awareness level of parents about the sport's effect upon children increases; therefore, it was seen that they valued these period more productively. There are studies which reveal the results that parents with

high educational level are both more relaxed and more capable of dealing with the problems arising from the school system (Fantuzzo et al., 2000; Larson, Richards, Simps and Dworkin, 2001).

It was determined in the present study that the more level of family income increases, the more they have influence on directing their children to extracurricular sportive activities. In literature (Anderson et al., 2003; Brockman, Jago, Fox, Thompson, Cartwright and Page, 2009; Huebner & Mancini, 2003; Rodrigues, Padez, & Machado-Rodrigues, 2018; Sari, 2012), it was stated that there is a positive relationship between the participation in extracurricular activities and the socio-economic status. Parents' economical income provided by their educational and professional status plays a great role in children's participation in these kinds of activities. Anderson et al. (2003) indicated that socio-economic level of family and schools is an important variable that should be brought under control to determine the relationship between family participation and number of participation in extracurricular sportive activities. Shumow and Miller (2001) figured out that students who participate in the structured extracurricular sportive activities have a high income level in terms of socio-economic level. The reason is that when compared with the children who have high and middle income levels, children with low income level have limited sources in the school and in the place they live, which is considered as an obstacle for them to benefit from these activities (Fletcher et al., 2000; Blomfiel and Barber, 2011; Powell, Peet and Peet, 2002). Fauth, Roth and Brooks-Gunn (2007) concluded that students with low socio-economic status who participate in sportive activities have a high drug use and crime rate. Considered the socio-economic level; it can be said that the adolescents in families with low socio-economic level are more vulnerable to dangerous after the school time. Children are more easily exposed to some adverse events (bad circle of friends, drug use, smoking or use of alcohol, negative attitude for school etc.) produced by development period they are in. Marsh and Kleitman (2002) obtained the finding that participation in school team sports enables adolescents with low socio-economic status to have positive relationships with their peers.

In the present study, it appeared that the more class level of students increases, the more decrease occurred in the attitude points of parents towards extracurricular sportive activities. In the studies of Darling (2005) and Ivaniushina and Aleksandrov (2015) applied on different sample group, it was revealed that the more class level increases, the more participation in these activities decreases. In their studies conducted on high school students, Sari (2012) and Yaman (2011) revealed that when the class level gets increased, the participation level decreases. This is because parents feel anxiety about academic success related to the future children have. As the university exams are approaching, parents do not want to direct their children to these activities. In the study on the advantages of extracurricular activities, Reeyes (2008) revealed that parents worry about their children spending the time with non-academic activities. It can be said that the anxiety parents have for their children's future influences negatively their attitudes towards these activities. However, explanations in the literature indicate that there is a positive relationship between the participation in extracurricular activities and the academic success (Darling, 2005; Fredrick and Eccles, 2010; Pequero, 2011). It was revealed that participation in these activities develops the adolescents' attitudes for school and their sense of belonging to school (Chiu and Lau, 2018), gains positive commitment to school (Fredricks, 2012), provides academically development (Guerremont et al., 2014; Mahoney, 2000; Metsapelto and Pulkkinen, 2012). Present study showed that the more class level increases, the more parents' attitudes for the extracurricular sportive activities are negative. One of the participants expressed as "My child used to go regularly to swimming sport club. Afterwards, we thought that his grades could decrease and made him leave it" the reason why he did not send his children to these activities. According to the research; student participation in school-based extracurricular activities reaches peak at the middle of adolescence (Villarreal, 2012), decreases as the class level increases and after a while the level of participation remains constant (Mahoney, Schweder, and Stattin, 2002, Simpkins, O'Donnell, Delgado and Becnel, 2011). Beside the parents who stated the opinions about the fact that extracurricular sportive activities will develop the academic success of the child, there are parents who have anxiety for these activities hindering the children's academic success. These parents specified the necessity to organize the extracurricular sportive activities in a way that will not affect the academic success of the children. Some

parents came up with the opinion that performing these activities in summertime will be more useful. There were opinions that parents have academic anxiety and these activities should not be performed in the school term but in the summer months.

As a result, it can be said that parents' attitude is important in children's participation in extracurricular sport activities. It can be seen that parents who are engaged in sports with past or present are willing to direct their children to these activities. The reason for this is that parents are aware of the benefits of the activities. It was also determined that parents with higher educational level were aware of the benefits of these activities. The negative view that parents have for extracurricular sport activities is a concern for the decline of academic success. The reason for this is that the activities are not carried out in accordance with the specific plan and program, and in accordance with the purpose. Based on these results, the following recommendations are given.

Suggestions for Research Results

- Since these activities are perceived by the parents as an obstacle for the academic success of the students, having an academic aptitude for the participation in activities can at this point be brought as a criterion. Thus, the fact that parents perceive these activities as unnecessary can be avoided.
- What parents often emphasize is that the intensity of the work-life and the distance of the facilities are the limiting factors for them to send their children to these activities. Therefore, environments where these activities are performed qualitatively should be created in schools; thereby the obstacles for students to participate in these activities should be minimized.

Suggestions for Limitedness of Research

- In present study, children's academic success was determined only according to perceptions of the families. From this aspect, the relationship between the academic success and extracurricular sportive activities couldn't be figured out. The next studies that will be conducted can be designed in a longitudinal way, and also the relationship between the extracurricular sportive activities and family participation along with academic success can be examined.
- Maintaining the extracurricular sportive activities qualitative is possible with the opportunities of the school. At this point, headmasters and school administrators should be effective for the resource procurement. Their perspectives for these activities are important in terms of resourcing. Therefore, the perspectives of the headmasters and physical education teachers for these activities can be revealed in another study.
- The present study was designed with a mixed approach that contains the process of quantitative and qualitative data collection. This study is a cross-sectional study and it can be carried out in a longitudinal way to determine the effects of the extracurricular sportive activities on the students' development.

Türkçe Sürümü

Giriş

Kişilik gelişiminde sanatsal, kültürel ve sportif etkinliklerin önemi büyüktür. Bu etkinlikler örgün eğitim içerisinde belirli plan ve program dâhilinde veriliyor olsa da, uygulama noktasında öğrencilere yeterli fırsatı sunmamaktadır. Bu etkinler daha işlevsel olarak ders dışı etkinlikler adı altında verilebilmektedir.

Ders dışı etkinlik kavramı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış ders dışı etkinlikler olarak sınıflandırılmaktadır (Mahoney, Cairns ve Farmer, 2003). Yapılandırılmış ders dışı etkinlikler, ders sonrasında bir plan ve programa bağlı olarak okul içinde ve dışında gerçekleştirilen ve çeşitli amaçlar için tasarlanmış özellikleri içeren etkinliklerdir (Balyer ve Gündüz, 2012). Ivaniushina ve Aleksandrov (2015)'e göre yapılandırılmış ders dışı etkinlikler, çocuklardaki bazı özel beceri ve yetenekleri geliştirmeyi amaçlayan, belirli kurallara bağlı, tecrübeli yetişkinler aracılığıyla denetimi sağlanan ve bir program dâhilinde gerçekleştirilen etkinlik olarak tanımlanmıştır. Bu tip etkinlikler formal beden eğitimi programının dışında, genellikle okul sonrası ve öğle aralarında hatta bazı okullarda hafta sonlarında veya okuldan önce yapılan etkinlikleri içeren bir kavramdır (Woods, Tannehill ve Walsh, 2010). Ders dışı etkinlikler; okul personeli, yetişkin gönüllüleri veya denetim amaçlı dış organizasyonları içerebilmektedir (Floyd, Bocarro ve Thompson, 2008). Bu etkinliklere katılım sağlayan gençlerin okul dışında ders dışı sportif etkinliklere ve spor kulüplerine düzenli olarak katılım sağladıkları görülmektedir (Woods, Tannehill ve Walsh, 2010). Etkinlikler genel olarak akademik kulüpler, bireysel ve takım sporları, drama ve bando gibi performans kulüplerinin aktif rol aldığı okul tabanlı ders dışı etkinliklerin tipik örnekleridir (Posner, 1995). Okullarda öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmeleri amacıyla ders dışı eğitim çalışmaları genelgesinde düzenlenebilecek etkinlikler; izcilik, beden eğitimi ve spor çalışmaları, halk oyunları ve güzel sanatlar olarak belirlenmiştir. Beden eğitimi ve spor çalışmaları başlığı altında da öğrenciler çeşitli dallarda spor takımlarına dâhil olmakta ve bu etkinlikler yarışmalara hazırlık ve katılım şeklinde yürütülmektedir (Tepeköylü ve Yüksel, 2010). Bu etkinlikler öğrencilerin yetenek, ilgi ve güçlü yönleri üzerine inşa edilen ve onların kendilerini tanımlarına fırsat sunup, onlara akran ve yetişkin desteği sağlayarak, onların okuldaki kişilerle ilişkilerini güçlendirerek, akademik başarı ve manevi yaşam öğelerini güçlendirmelerini sağlamaktadır (Carter, Swedeen, Moss ve Pesko, 2010).

O'Brien ve Rollefson (1995) ise ders dışı etkinliklerin öğrencilere bireysel ve grup çalışması, fiziksel güç ve dayanıklılık, rekabet, çok yönlü olma, kültür ve toplum birliğinin önemini öğrenme fırsatı sunduğunu ifade etmiştir (O'Brien ve Rollefson, 1995). Özellikle etkinliklerin ergenlerin madde bağımlılığını azalttığı (Eccles ve Barber, 1999; Mahoney, Harris ve Eccles, 2006), okuldan kaçma (Mahoney & Stattin, 2000) ya da suç işleme eğilimlerini önemli derecede önlediği bilinmektedir (Harrison ve Narayan, 2003; Mahoney, 2000). Ayrıca öğrencilerin okula aidiyet duygusu kazanmaları ve okula yönelik olumlu tutum sahibi olmalarında da ders dışı etkinliklerin büyük rolü olduğu vurgulanmaktadır (Barber vd. 2001; Fredricks ve Eccles, 2008). Bunun yanı sıra ergenler için akademik başarıyı sağlayan önemli bir arabulucudur (Knifsend ve Graham, 2012). Bu etkinliklere katılanların etkinliklere katılmayan öğrencilere nispeten daha yüksek akademik başarıya sahip oldukları (Broh, 2002; Fredricks, 2012; Juvonen, Espinoza ve Knifsend, 2012) ve bir üst eğitim kurumuna devam etmeye daha istekli oldukları belirtilmiştir (Miller, Gilman ve Martens, 2008). Ders dışı etkinlik programlarına katılım okula devam etme ve akademik başarıyı arttırmasının (Behtour, 2019) yanı sıra, öğrencilerin fiziksel olarak daha aktif olmalarını sağlamakta ve riskli davranış sergileme eğilimlerini azaltmaktadır (Mahoney, Larson ve Eccles, 2005).

Ivaniushina ve Alexandrov (2015)'a göre, belirli bir plan ve program dahilinde yapılan ders dışı etkinlikler (Mahoney ve Stattin, 2000), yetişkin denetiminde yapıldığı için (Floyd, Bocarro ve Thompson, 2008), onları zararlı alışkanlık ve kötü arkadaş çevresinden uzak tutmaktadır. Çocukları bu etkinliklere katılan ebeveynler, çocuklarının okuldan arta kalan zamanlarını nasıl değerlendirdikleri ve bu süreçte

çocukları hakkında daha az kaygı duyduklarını belirtmişlerdir (Franklin, 2004). Çalışan ebeveynler, çocuklarının okuldan arta kalan zamanlarını nasıl geçirdiklerini yakından takip edemediklerinden, okul sonrasında çocukların zararlı alışkanlık (madde bağımlılığı, digital oyun bağımlılığı vb.) kazanabilecekleri kaygısını yaşayabilmektedirler (Shannon, 2006). Belirli plan, program doğrultusunda ve kişi denetiminde gerçekleştirilen ders dışı sportif etkinlikler sayesinde ebeveynlerin yaşadıkları kaygı düzeyi azalmaktadır. Ayrıca etkinliklerin plan ve program doğrultusunda yapılması akademik başarıyı da olumlu yönde etkilemektedir (Marsh ve Kleitman, 2003; Zaff, Moore, Papillo ve Williams, 2003). Ders dışı sportif etkinlikler gelişigüzel yapılır ve amacına uygun gerçekleştirilmezse, ebeveynler de bu etkinliklerin çocukların gelişimlerini olumlu şekilde etkileyebilecek kazanımlar sunmadığı ve boşa geçirilmiş zaman dilimi algısı yaratacaktır. Bu durum da ebeveynlerin sahip oldukları ders dışı sportif etkinliklerin akademik başarıyı olumsuz etkileyebileceği inancını arttırmakta ve akademik başarıda azalma kaygısına yol açabilmektedir (Yılmaz, 2018a; Yılmaz, 2018b).

Çocuğun gelişiminin büyük bir bölümünün aile içinde şekillenmesi, ilgi, yetenek ve kapasitesinin bu ortamda oluşması, çocuğun spora yönelmesi ve bu yönelmenin hangi sportif branşta olacağına kadar uzanan bir dizi kararda aile önemli rol üstlenmektedir (Amman, 2000). Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarının yönü çocukların bu etkinliklere katılımı üzerinde önemli etkisi olduğu için, mevcut çalışmada ebeveynlerin tutumlarının belirlenmesi çalışmanın niteliği açısından önemlidir. Çocukların ders dışı kültürel ve sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutumları, görüşleri ve beklentileri üzerine birçok çalışma yapıldığı (Anderson, Funk, Elliot ve Smith, 2003; Coakley, 2006; Kremer-Sadık, Izouierdo ve Fatigante, 2010; Masia, Plaza, Gonzalez, Deltell ve Pariquez, 2013; Yılmaz, 2016; Yılmaz, 2018a; Yılmaz, 2018b; Yılmaz & Güven, 2018; Yılmaz, 2019), ancak Türkiye'de ders dışı spor etkinlikleri konusunda ebeveynlerin görüşlerini içeren sınırlı sayıda çalışma (Ekiz, Bayrakdar ve Uğur, 2009; Sarı, 2012) olduğu saptanmıştır. Literatürdeki bu sınırlılığın giderilmesi açısından ebeveynlerin lise öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere katılımına yönelik tutum ve düşüncelerinin literatürdeki eksikliğini gidermek amacıyla mevcut çalışma tasarlanmıştır.

Bu araştırmanın genel amacı, ebeveynlerin lise öğrencilerinin ders dışı spor etkinliklerine katılımlarına karşı tutum ve görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır:

- Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere öğrencilerin katılımına yönelik tutumları hangi düzeydedir?
- Ebeveynlerin öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik tutumları ebeveyn cinsiyetine göre değişmekte midir?
- Ebeveynlerin öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik tutumları ebeveyn öğrenim durumuna göre değişmekte midir?
- Ebeveynlerin öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik tutumları ebeveyn aylık gelir durumuna göre değişmekte midir?
- Ebeveynlerin öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik tutumu öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre değişmekte midir?
- Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışmada kullanılan tasarım, karma yaklaşımlardan biri olan ve niceliksel ve niteliksel verilerin aynı anda veya ardışık olarak toplandığı ve analiz edildiği ve ayrıca çalışmanın bir veya daha fazla aşamasına elde edilen bulguların birleştirildiği karma araştırma yaklaşımlarından birisi olan "Açımlayıcı Sıralı Desen" dir (Creswell, 2013; Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Bu çalışmada; önce nicel verilerin toplanıp, analiz edildiği; elde edilen verilerin sağlam temellere oturtulması amacıyla sonra nitel verilerin toplanıp, analiz edildiği bir süreç izlenmektedir (Creswell ve Clark, 2007). Karma araştırma modelinin

kullanıldığı araştırmalarda metodun kullanılma nedenini açıklamak gerekir (Dörnyei, 2007; Tashakkori ve Creswell, 2007). Çünkü araştırmanın nicel bölümünde kullanılan tutum ölçeği ile insan duygu ve düşüncelerini oldukça yüzeysel olarak anlamak mümkündür (Türnüklü, 2000). Bu bilgi ışığında, ders dışı sportif etkinliklere yönelik ebeveyn görüşlerini açıklamada nicel araştırma yaklaşımının sınırlı kaldığı durumlarda, araştırmacıya konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgi elde edilmesini sağlayan nitel araştırma yaklaşımından faydalanılmıştır. Karma araştırma yaklaşımının kullanıldığı işlem adımlarını gösteren akış şeması Şekil 1'de verilmiştir.

Figure 1. Açıklayıcı Sıralı Desen Akış Şeması

Katılımcılar

Araştırmada hem nicel hem de nitel veri toplama teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın nicel veri toplama bölümünde evreni temsil eden örneklem seçimi gerçekleştirilirken; nitel bölümde çalışma grubu kullanılmıştır.

Nicel Araştırma (Evren-Örneklem)

2014-2015 Eğitim-öğretim yılı ikinci yarısında Kırıkkale İl Merkezindeki farklı liselerde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynleri üzerinde gerçekleştirilen çalışmada; küme örnekleme yöntemi ve çok aşamalı tabakalı orantılı rasgele örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. İlk olarak araştırmanın nicel bölümüne dahil edilecek okulların tespit edilmesi amacıyla küme örnekleme yöntemi kullanılmış ve okullar "Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG)" sınavından elde edilen başarı puanlarına göre "düşük, orta ve yüksek" olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Daha sonra, örnekleme dahil edilecek bireylerin sayısı, tabakalardaki bireylerin sayısına göre seçilmiştir.

Tablo 1*Evrengi Oluşturan Ebeveynlerin Çocuklarının Okudukları Okul Türü ve Sınıflara Yönelik Bilgileri*

Okul Başarı Durumu	Okul Türü	Okul Sayısı	Sınıf Seviyesi				Toplam	
			9	10	11	12		
Yüksek	Fen Lisesi	1	Sayı	33	35	32	-	100
	Anadolu Lisesi	1	%	% 4.3	% 4.5	% 4.1	-	% 13.0
Orta	Meslek Lisesi	3	Sayı	159	145	121	126	551
	Anadolu Lisesi	3						
	İmam Hatip Lisesi	1						
	Fen Lisesi	1	%	% 20.6	% 18.8	% 15.7	% 16.3	% 71.4
Düşük	Anadolu Lisesi	1	Sayı	30	22	31	38	121
	Meslek Lisesi	1						
	Güzel Sanatlar	1	%	% 3.9	% 2.8	% 4.0	% 4.9	% 15.7
	Spor Lisesi	1						
Toplam		14	Sayı	222	202	184	164	772
			%	% 28.8	% 23.8	% 21.2	% 21.2	% 100

Araştırmada örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde Cohen, Manion ve Morrison (2007)'in örnekleme hatası ile güven düzeyi arasındaki ilişkiyi dikkate aldıkları "Örneklem Büyüklüğü Tablosu" kullanılmıştır. Tablo'da 13295 kişilik bir hedef kitleyi, % 96 güven düzeyine göre tolerans gösterilebilir % 4 lük hata payı ile 650 kişinin temsil edeceği varsayılmıştır. Bu sayı taban değer olarak alınmış olup, 772 ebeveyn çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın örneklemini Kırıkkale İl Merkezinde farklı başarı seviyesindeki 14 lisede ve farklı sınıf seviyelerinde öğrenim gören (9, 10, 11 ve 12) öğrencilerin 206 (33.7%)'si kadın ve 512 (66.3%)'si erkek olmak üzere toplam 772 ebeveyn oluşturmuştur. Araştırmada test tekrar test güvenilirlik analizine yer verilmiştir. Bu bağlamda üç hafta arayla 69 ebeveyn ölçek uygulanmıştır.

Nitel Araştırma (Çalışma Grubu)

Araştırmanın nitel bölümünde; zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak sağlayan amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Patton, 1990). Ölçüt olarak, ders dışı sportif faaliyetlere katılan ve katılmayan çocukları olan ebeveynlerin bulunmasına önem verilmiş ve ders dışı sportif faaliyetler ölçeceğinden düşük ve yüksek tutuma sahip olan 7'şer ebeveyn gönüllük ilkesi doğrultusunda çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışma grubunu 9 (% 64,29) kadın, 5 (% 35,71) erkek olmak üzere toplam 14 ebeveyn oluşturmuştur. Ebeveynlerin 6 (42.85%)'si spor yaparken, 8 (57.15%)'i spor yapmamaktadır. Görüşmeye katılan ebeveynlerin görüşme ile ilgili kayıtları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.*Görüşmelerin Yapıldığı Zaman ve Mekana İlişkin Bilgiler*

Katılımcılar	Kod İsimler	Görüşme Tarihi	Görüşme Saati	Görüşme Yapılan Mekan
**E	Fatih	05.09.2015	12.35-12.45	Kırıkkale Emniyet Müdürlüğü
*K	Ayşe	05.09.2015	14.05-14.22	Halk Sağlığı Müdürlüğü
*K	Yasemin	07.09.2015	11.35-11.46	Toplum Sağlığı Merkezi
*K	Songul	07.09.2015	14.59-15.05	Halk Sağlığı Müdürlüğü
*K	Neriman	07.09.2015	15.30-15.35	Halk Sağlığı Müdürlüğü
*K	Kubra	08.09.2015	12.05-12.16	Halk Sağlığı Müdürlüğü
**E	Mehmet	09.09.2015	15.40-15.49	Toplum Sağlığı Merkezi
**E	Mustafa	09.09.2015	17.41-17.50	Kırıkkale /Şehir Merkezi
**E	İzzet	10.09.2015	14.18-14.25	Kırıkkale /Şehir Merkezi
*K	Sukran	10.09.2015	16.43-16.49	Kırıkkale/Kaletepe (Ev Ziyareti)
*K	Meral	10.09.2015	18.17-18.26	Kırıkkale/ Şehir Merkezi (Ev Ziyareti)
*K	Canan	11.09.2015	10.07-10.15	Kırıkkale/ Şehir Merkezi (Ev Ziyareti)
*K	Emine	11.09.2015	15.16-15.28	Kırıkkale/Şehir Merkezi (Dükkan)
**E	Yasin	11.09.2015	19.27-19.32	Kırıkkale/ Şehir Merkezi (Bakkal)

Tablo 2’de bahsedilen isimler araştırmaya katılanları temsil eden kod isimlerdir. *K= Kadın, **E= Erkek

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler Yılmaz ve Güven (2015) tarafından geliştirilen “Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği” araştırmacı/araştırmacılar tarafından geliştirilen, “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” ve “Kişisel Bilgi Formları” ile toplanmıştır

Nitel Veri Toplama Aracı

Araştırmanın nicel bulguları “Kişisel Bilgi Formu” ve “Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği” aracılığıyla elde edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu: Bu formda ebeveyn cinsiyeti, eğitim düzeyi, aylık geliri ve çocuğun okuduğu sınıf seviyesi gibi bağımsız değişkenler yer almaktadır.

Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği: Ders dışı sportif etkinliklere yönelik ebeveyn tutumlarını tespit etmek amacıyla Yılmaz ve Güven (2015) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan ölçme aracı kullanılmıştır. Bu ölçme aracı “Kişisel Gelişim” 11, “Akademik Algı” 3 ve “Sosyal Destek” 3 olmak üzere üç alt boyut ve 17 maddeden oluşmaktadır. Kişisel gelişim boyutunu temsil eden maddelere “Ders dışı sportif etkinlikler çocuğuma kendi yeteneklerini tanıma fırsatı verir” ve “Ders dışı sportif etkinlikler çocuğumun ahlaki gelişimine katkı sağlar” örnek verilebilir. Akademik algı boyutunda yer alan maddelere “Ders dışı sportif etkinlikler çocuğumun akademik -okul- başarısını engeller” ve “Ders dışı sportif etkinlikler çocuğumun derslere devamını olumsuz etkiler” örnek verilebilir. Sosyal destek boyutunda ise “Çocuğumu ders dışı sportif etkinliklerin önemi hakkında bilgilendiririm” ve “Çocuğumun ders dışı sportif etkinliklere katılımı için gerekli olan araç-gereci sağlarım” maddeleri yer almaktadır. Ölçme aracı 5’li likert türündedir. Ölçek Hiç Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4) ve Tamamen Katılıyorum (5) şeklinde derecelendirilmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucunda elde edilen uyum indeksleri $\chi^2/df= 2.29$, RMSEA =0.7, RMR=0.06, SRMR=0.07, AGFI=0.85 ve GFI=0.89 olarak ölçeğin orijinalinde hesaplanmıştır. Ölçeğin orijinalinde güvenilirlik olarak Croanbach Alpha İç Tutarlık Katsayısı hesaplanmıştır. Bu değer ölçeğin geneli için 0.91 olduğu saptanmıştır. Ölçeğin alt boyutu olan “Kişisel Gelişim” için 0.90, “Akademik Algı” için 0.83 ve “Sosyal Destek” boyutu için 0.81 olarak hesaplanmıştır.

Nitel Veri Analizi

Konu hakkında ayrıntılı bilgi edinmek (Ekiz, 2009) amacıyla mevcut çalışmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmede, bir amaca yönelik olarak katılımcılara karşılıklı bir iletişim sürecinde sorular

yöneltilir ve yanıtlar alınır (Bogdan & Biklen, 2003; Gay, Mills ve Airason, 2006; Merriam, 2013). Araştırmada Bogdan ve Biklen (2003) tarafından önerilen ve katılımcılara belirli bir konu hakkında düşüncelerini özgürce ifade etme şansı veren yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu görüşme tekniğinin kullanılmasının nedeni, görüşme sırasında katılımcılara yeni sorular yöneltilme esnekliğine sahip olmasıdır (Ekiz, 2003).

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu: Yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmadan önce konu ile ilgili yapılmış çalışmalar (Darling vd., 2005; Fredrick, 2012; Masia vd., 2013; Pehlivan, 1998; Sarı, 2012) ve nitel araştırmada kullanılan görüşme tekniğinin kullanıldığı çalışmalar (Camadan ve Sezgin, 2012; Çakmak, Kayabaşı ve Ercan, 2008; Ekici, 2014; Fidan, 2008; Gök ve Erbaş, 2011; Yazar, 2012) soruların hazırlanmasında örnek teşkil etmesi açısından incelenmiş ve nicel analiz sonuçları da dikkate alınarak araştırmacının amacına hizmet eden yedi açık uçlu soru hazırlanmıştır. Görüşme formunda yedi açık uçlu soru yer almıştır. Bu sorular kapsam geçerliği açısından beden eğitimi alanından 3 (üç), açıklık ve anlaşılabilirlik açısından Türkçe eğitimi alanından 1 (bir) ve ölçme değerlendirme alanından 1 (bir) olmak üzere toplam 5 (beş) uzmanın değerlendirmesine sunulmuştur. Uzman görüş ve önerileri doğrultusunda düzenlenen görüşme formu düzeltilip pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışma sonrasında görüşme formu son halini almıştır. Görüşme formunda yer alan sorular aşağıda verilmiştir:

- Öncelikle ders dışı sportif etkinlikler hakkındaki genel düşünceniz nedir?
- Çocuğunuzun bu etkinliklere katılımını destekliyor musunuz? Açıklayınız.
- Bu etkinliklerin çocuğunuzun gelişimine katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
- Peki özellikle ergen gelişimi açısından değerlendirecek olursanız bu etkinlikler hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- Ders dışı sportif etkinliklerin çocuğın akademik başarısı üzerine nasıl bir etkisi vardır? Açıklayınız.

Hazırlanan görüşme sorularından sonra katılımcılardan nitelikli bilgilerin elde edilmesi için gerekli görüşmede izlenecek yol haritası hazırlanmıştır. Görüşmelerin yapılmasında izlenen aşamalar gösterilmiştir.

- Katılımcılar ile görüşme yapmak için randevu alınması
- Araştırmacının kendisini tanıtmaması ve araştırmacının amacını katılımcıya açıklaması
- Görüşmelerin gizli tutulacağı, istedikleri zaman görüşmeyi bırakabileceklerinin belirtilmesi
- Görüşmelerin akışı ve katılımcının konuşmasının akıcılığının engellenmemesi için kayıt cihazı kullanılacağı belirtilmesi
- Katılımcının gönüllü katılımının sağlanması
- Araştırmacının görüşme formundaki soruları katılımcıya yöneltilmesi
- Katılımcıya araştırmaya katkı sağladığı için teşekkür ederek görüşmenin sonlandırılması

Görüşmeye başlamadan önce çalışmanın amacına yönelik bilgi araştırmacı tarafında katılımcılara sunulmuş, çalışmanın öneminden bahsedilmiş, görüşmelerin gizli kalacağı belirtilerek, katılımcılar ile görüşmeyi gerektiren araştırmacı arasında güven duygusu oluşturulmaya çalışılmıştır. Ayrıca onlara görüşmeye istedikleri zaman ara verebilecekleri ya da görüşmeyi bırakabilecekleri belirtilmiştir. Görüşmeler sırasında hem görüşmenin seyri hem de katılımcının konuşma akışının bozulmaması açısından ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Bu konuda katılımcılar bilgilendirilmiş, onların bilgileri dahilinde kayıt yapılmış ve görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular katılımcılara araştırmacı tarafından sözlü olarak yöneltilmiştir. Görüşmeler yaklaşık olarak 5 ile 16 dakika arasında sürmüştür. Görüşmelerin bitiminde katılımcılara konu ile ilgili ilave edecekleri herhangi bir şey olup olmadığı sorulmuş ve çalışmaya sağladıkları katkıdan dolayı teşekkür edilmiştir.

Veri Analizi

Karma araştırma yaklaşımını içeren araştırmada, nicel ve nitel yaklaşımlara özgü analizler gerçekleştirilmiştir.

Nicel Veri Analizi

Nicel verilerin analizi SPSS 20 İstatistik Paketi programı ile yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde istatistiksel bir yöntem olarak; tanımlayıcı istatistikler (frekans, ortalama, standart sapma), t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Tukey çoklu karşılaştırmaları ve Pearson Korelasyon testleri kullanıldı. Verilerin parametrik testlerin ön koşullarını yerine getirip getirmediği, çarpıklık ve Kurtosis (verilerin normal dağılım durumu) değerleri, normal dağılım eğrisi ve Levene (varyans denklemi) testi (Büyüköztürk, 2012) sonuçları incelenerek belirlendi. Elde edilen sonuçlar bulgularla birlikte verilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğine kanıt sağlamak amacıyla Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ve test-tekrar test analizi yapılmıştır. Ölçeğin üç boyut ve 17 maddeden oluşan yapısının mevcut çalışma grubu üzerinde geçerliğini sağlayıp sağlamadığını sınamak amacıyla AMOS 22 kullanılarak Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır.

Nitel Veri Analizi

Veri analizi için İçerik Analizi tekniği kullanılmıştır. Bu analiz tekniği toplanan verilerin ilk önce kavramsallaştırıldığı ve ardından ortaya konan kavramlara göre mantıksal olarak düzenlendiği bir analizdir ve verileri açıklayan tema buna göre belirlenir (Cohen, Manion ve Morrison, 2007; Patton, 1990). Veri analizi sürecine ilişkin akış şeması Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2. Nitel Araştırma Bulgularına İlişkin Veri Analizi Süreci Akış Şeması

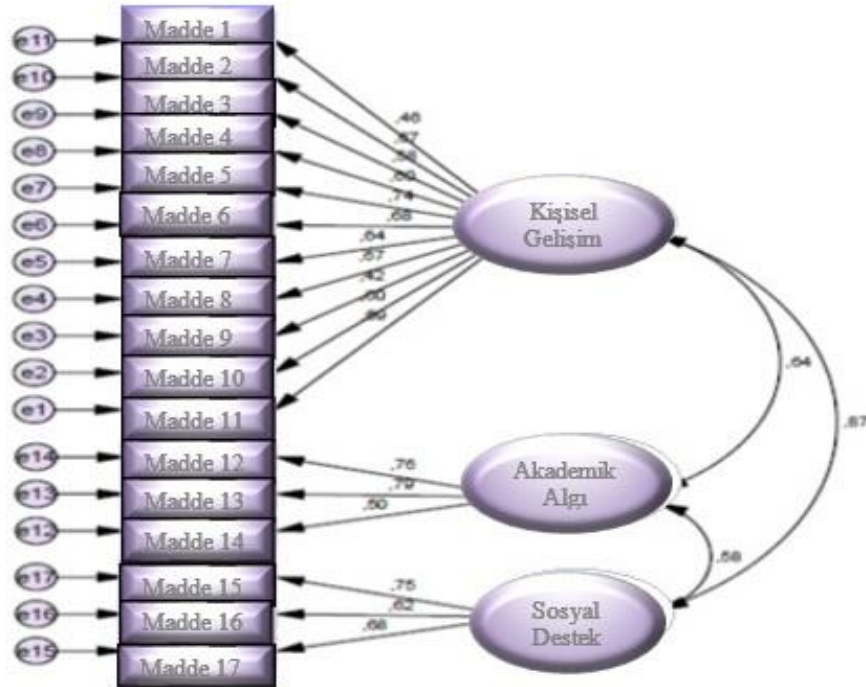
- Elde edilen veriler araştırmacı tarafından tekrar tekrar gözden geçirilerek okunmuş ve kodlar yazılarak kod listesi oluşturulmuştur. Çünkü nitel çözümlemede verilerin içeriklerini keşfetmeye yönelik çözümleme için kodlama ilk ve asli işlemdir (Punch, 2013). Analizde katılımcıların ifadelerini belirlemede kullanılan kelime, cümle ve paragraflar kavramsallaştırılarak kodlanmıştır (Brott ve Myers, 2002).
- Kodlar ortak özelliklerine göre bir araya getirilerek kategorilere ulaşılmıştır. Ortaya çıkan kategoriler altındaki alt kategoriler ve bu kategorileri temsil eden kodlar birbirleriyle ilişkili biçimde açıklanarak yorumlanmış ve sonuçlara ulaşılmıştır (Maykut ve Morehouse 1994).
- Elde edilen bulguların yorumlanmasında literatür ve ilgili çalışmalardan faydalanılmıştır. Ayrıca elde edilen veriler tablolaştırılmış ve katılımcı görüşlerine yer verilerek bulgular yorumlanmıştır. Böylece elde edilen verilerin geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nicel Bulgular ile İlgili Geçerlik

Nicel araştırma yöntemlerinde ölçme aracının geçerlik ve güvenilirliği temel etken olduğu için yapılan geçerlik ve güvenilirlik hesaplamaları ölçme aracına yöneliktir. Ölçme aracının güvenilirliği için iç tutarlık katsayısı (Cronbach Alpha) ve Test-tekrar Test güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin tamamı için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.90 iken, test-tekrar test korelasyon katsayısı 0.87 olarak hesaplanmıştır. İlk boyut için Cronbach Alpha değeri 0,86, ikinci boyut için 0,71 ve üçüncü boyut için 0,72'dir. Birinci boyut için test-tekrar test korelasyon değeri 0.83, ikinci boyut için 0.75 ve üçüncü boyut için 0.75'tir.

Çalışmamızda Yılmaz ve Güven (2015) tarafından geliştirilen değerlendirme aracının geçerliliğine kanıt sağlamak için bu Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Ölçeğin faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir; uyum indeks değerleri $\chi^2/df = 4.71$, RMSEA = 0.7, RMR = 0.07, SRMR = 0.06, AGFI = 0.89, GFI = 0.92 ve CFI = 0.91 olarak hesaplanmıştır. Madde faktör yük değerleri (Şekil 4) ölçeğin üç faktör yapısının mevcut çalışma grubu üzerinde de üç boyutlu yapıyı desteklediğini göstermektedir.

Şekil 4. Faktör Madde İlişkisi

Nitel Bulgular ile İlgili Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel çalışmalarda geçerlik ve güvenilirliği sağlamak amacıyla kullanılan; çalışma ortamında uzun süre geçirme, veriler ve analizlerin araştırılan kişilerin kontrolüne sunulması ve veriler, analizler, yorumların uzman kişilere sunulması yöntemlerine başvurulmuştur (Ekiz, 2009). Görüşmeye başlamadan önce araştırmanın amacı katılımcılara açıklanmış ve araştırmacı ve katılımcılar arasında doğal bir sohbet havası oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırmanın nitel bölümünün geçerlilik ve güvenilirliği ile ilgili süreçler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3.
Nitel Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik İçin Alınan Önlemler

Geçerlik	İç geçerlik	Uzman görüşlerinin alınması Katılımcı teyidinin alınması Katılımcılar ile aynı ortamda uzun zaman geçirme Doğrudan alıntı yapma
	Dış Geçerlik	Veri toplama araçlarını tanıtmaya ve süreci açıklama Veri analizi sürecini ayrıntılı anlatma Çalışma grubunun özelliklerini açıklama Kullanılan araştırma yöntemini seçme nedenini açıklama
Güvenirlik	İç Güvenirlik	Ses kayıt cihazı kullanarak veri kaybını önleme Bulguları doğrudan gösterme
	Dış Güvenirlik	Uygun şekilde verileri tartışma Veriler arasındaki tutarlılığı ortaya koyma

Kirk ve Miller, 1986; Merriam, 1995; Patton, 1990; Ritchie, Lewis, Nicholls ve Ormston, 2013; Twycross ve Shields, 2005; Silverman, 2016; Türnüklü, 2000; Yıldırım, 2010.

Çalışmanın iç geçerliliğine kanıt sağlamak amacıyla; araştırmada kullanılmak üzere hazırlanan görüşme formu için uygulamadan önce uzman görüşleri alınmıştır. Onlardan gelen geri bildirimler dikkate alınmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme sonrasında elde edilen verilerin transkripsiyonu yapılmış ve elde edilen bulguların doğruluğu katılımcılara iletilerek onaylanmıştır. Bulguları sunarken, katılımcıların doğrudan görüşleri dahil edilmiştir.

Araştırma modeli, veri toplama ve analiz, bulguların yaratılma aşamaları dış geçerlilik için detaylı bir şekilde verilmiştir. Katılımcıların seçiminde araştırma amacıyla hizmet veren nitelikli kişiler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Veriler tekrar etmeye başladığında, araştırmacı elde edilecek verilere yeterince ulaştığına karar vermiş ve görüşmeleri sonlandırmıştır.

Görüşme esnasında veri kaybını önlemek amacıyla katılımcıların onayı alınarak veriler elde edilmiştir. Bu durum araştırmanın iç güvenilirliğini arttırmayı sağlamıştır. Veri analizi sonucunda elde edilen temaları ve kategorileri kodların temsil edip etmediği kodlayıcı haricinde bir başka kodlayıcı analiz etmiş ve elde edilen bulguların karşılaştırılması sağlanmıştır. Miles ve Huberman (1994)'ın [Görüş Birliği/(Görüş Birliği+ Görüş Ayrılığı) x 100] formülü kullanılarak elde edilen verilerin güvenilirliği hesaplanmıştır. Araştırmanın kodlayıcılar arası görüş birliği değeri .96 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın alt problemleriyle ilgili elde edilen bulgular sunulmuştur. Karma araştırma yaklaşımı ile tasarlanan çalışmada, önce nicel sonra nitel bulgular sunulmuştur.

Nitel Bulgular

Ebeveynlerin tutumlarını belirlemek için ölçekten elde edilen dağılımlar aşağıda sunulmuştur (Tablo 4).

Tablo 4.
Tutum Ölçeği Puan Dağılımı

	Madde Sayısı	n	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Mak.
<i>Kişisel Gelişim</i>	11	772	4.01	0.64	-0.86	0.97	1.64	5.00
<i>Akademik Algı</i>	3	772	3.61	0.93	-0.41	-0.32	1.00	5.00
<i>Sosyal Destek</i>	3	772	3.75	0.83	-0.74	0.26	1.00	5.00
<i>Ölçek (Toplam)</i>	17	772	3.89	0.64	-0.72	0.72	1.47	5.00

Ölçekten alınabilecek en düşük ve en yüksek puan ortalaması sırasıyla 1 ile 5 arasında değişmektedir. Ebeveynlerin Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması 3.89, standart sapma 0.64'tür. Ölçek puanları faktör temelinde incelendiğinde en düşük puan ortalamasının Akademik Algı (3.61) ve en yüksek puan ortalamasının Kişisel Gelişim (4.01) boyutunda olduğu görülmektedir. Katılımcıların ölçekten aldıkları en düşük puan 1.47, en yüksek puan 5.00'dür. Puan ortalamaları dikkate alındığında ebeveynlerin ölçeğin geneli ve alt boyutlarından ortalama (3.00) üzerinde puan aldıkları saptanmıştır. Bu doğrultuda ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarının ortalama üzerinde olduğu söylenebilir. Toplam ölçek ve alt boyutlardan elde edilen puanların çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde, verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutumları, ebeveyn cinsiyetine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5.
Tutum Ölçeği Puanlarının Ebeveyn Cinsiyetine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	Kadın (n=260)		Erkek (n=512)		t	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
<i>Kişisel Gelişim</i>	4.05	0.58	3.98	0.67	1.58	0.11
<i>Akademik Algı</i>	3.63	0.90	3.60	0.95	0.38	0.71
<i>Sosyal Destek</i>	3.82	0.77	3.71	0.86	1.67	0.10
<i>Ölçek (Toplam)</i>	3.94	0.57	3.87	0.67	1.54	0.12

Analizler, ebeveyn cinsiyetine göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılıma Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği (t=1.54, p>0.05) ile Kişisel Gelişim (t=1.58, p>0.05), Akademik Algı (t=0.38, p>0.05) ve Sosyal Destek (t=1.67, p>0.05) alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Ebeveynlerin öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik tutumları ebeveynlerin öğrenim durumuna göre değişiyor mu?” sorusuna ilişkin elde edilen bulgular Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6.
Tutum Ölçeği Puanlarının Ebeveynlerin Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan ANOVA Sonuçları

Öğrenim Durumu	1. İlkokul (n=149)		2. Ortaokul (n=126)		3. Lise (n=284)		4. Üniversite (n=213)		F	p	AF
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss			
<i>Kişisel Gelişim</i>	3.89	0.64	3.89	0.67	4.04	0.63	4.10	0.64	5.11	0.00	4-1,2
<i>Akademik Algı</i>	3.46	0.95	3.43	0.98	3.63	0.91	3.79	0.89	5.62	0.00	4-1,2
<i>Sosyal Destek</i>	3.59	0.83	3.54	0.91	3.80	0.82	3.91	0.75	7.77	0.00	4-1,2 3-2
<i>Ölçek (Toplam)</i>	3.76	0.63	3.75	0.68	3.93	0.62	4.02	0.61	7.44	0.00	3-1,2 4-1,2

AF: Anlamlı farklılık,

Gruplar: 1: İlkokul, 2: Ortaokul, 3: Lise, 4: Üniversite

Ebeveynlerin öğrenim durumuna göre “Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılıma Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği” ($F_{3,768}=7.44$, $p<0.01$) ile Kişisel Gelişim ($F_{3,768}=5.11$, $p<0.01$), Akademik Algı ($F_{3,768}=5.62$, $p<0.01$) ve Sosyal Destek ($F_{3,768}=7.77$, $p<0.01$) alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir. Bu bulgulara göre; ebeveyn öğrenim durumu arttıkça, “Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılıma Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği” puanlarının daha iyi olduğu görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutumları, aile gelir seviyesine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7.

Tutum Ölçeği Puanlarının Aile Gelir Seviyesine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan ANOVA Sonuçları

Gelir Seviyesi- TL	1. 0-1200 (n=155)		2. 1201-2000 (n=172)		3. 2001-2500 (n=154)		4. 2501-3000 (n=130)		5. 3001 ve üst (n=161)		F	p	AF
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss			
Kişisel Gelişim	3.83	0.67	3.93	0.65	4.03	0.58	4.07	0.69	4.17	0.59	6.75	0.00	3-1 4-1 5-1,2
Akademik Algı	3.36	0.93	3.44	0.91	3.66	0.92	3.77	0.90	3.84	0.91	8.07	0.00	3-1 4-1,2 5-1,2
Sosyal Destek	3.48	0.86	3.64	0.87	3.79	0.80	3.81	0.79	4.02	0.71	10.02	0.00	3-1 4-1 5-1,2
Ölçek (Toplam)	3.69	0.65	3.79	0.64	3.93	0.60	3.97	0.66	4.09	0.57	9.98	0.00	3-1 4-1 5-1,2

AF: Anlamlı farklılık, Gruplar: 1: 0-1200 TL, 2: 1021-2000 TL, 3: 2001-2500 TL, 4: 2501-3000 TL, 5: 3001 TL ve üzeri

Yapılan analizler, aile gelir seviyesine göre “Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılıma Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği” ($F_{4,767}=9.98$, $p<0.01$) ile Kişisel Gelişim ($F_{4,767}=6.75$, $p<0.01$), Akademik Algı ($F_{4,767}=8.07$, $p<0.01$) ve Sosyal Destek ($F_{4,767}=10.02$, $p<0.01$) alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir. Bu bulgulara göre; ebeveyn gelir seviyesi arttıkça, “Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılıma Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği” puanlarının daha iyi olduğu görülmektedir.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutumları, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf seviyesine göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.

Tutum Ölçeği Puanlarının Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıf Seviyesine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan ANOVA Sonuçları

Sınıf Seviyesi	9 (n=222)		10 (n=202)		11 (n=184)		12 (n=164)		F	p	AF
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss			
<i>Kişisel Gelişim</i>	4.07	0.66	4.06	0.57	3.90	0.66	3.97	0.68	2.83	0.04	9-11
<i>Akademik Algı</i>	3.66	1.03	3.60	0.86	3.51	0.89	3.66	0.92	1.18	0.32	
<i>Sosyal Destek</i>	3.85	0.78	3.81	0.78	3.65	0.82	3.63	0.93	3.48	0.02	9-12
<i>Ölçek (Toplam)</i>	3.96	0.65	3.93	0.57	3.79	0.64	3.86	0.67	2.89	0.04	9-11

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf seviyesine göre “Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılıma Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği” (F_{3,768}=2.89, p<0.05) ile Kişisel Gelişim (F_{3,768}=2.83, p<0.05) ve Sosyal Destek (F_{3,768}=3.48, p<0.05) alt boyut puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığını, ancak Akademik Algı (F_{3,768}=1.18, p>0.05) alt boyut puanının ise anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir. 9. sınıfta öğrenim gören katılımcıların puanlarının Toplam ölçek ve Kişisel Gelişim alt boyutunda 11, Sosyal Destek alt boyutunda da 12. sınıfta öğrenim gören katılımcıların puanlarından istatistiksel olarak yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Nitel Bulgular

Nicel araştırmalar sonucunda, ebeveynlerin olumlu ve olumsuz tutumlarına sahip olma nedenleri yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla daha detaylı bir şekilde incelenmiştir. Görüşme bulguları, ebeveynlerin bu faaliyetlere ilişkin olumlu ve olumsuz görüşleri olduğunu ortaya koymuştur (Tablo 9).

Araştırmaya katılan ebeveynlerin cinsiyetlerine göre ders dışı sportif etkinliklere yönelik bakış açıları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.

Ebeveynlerin Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Genel Bakış Açısı

Görüşler	F	%
Olumlu	E ₁ ,K ₁ ,K ₄ ,K ₅ , E ₂ ,E ₄ ,K ₇ ,K ₈ ,K ₉ ,E ₅ f(10)	71.4
Olumsuz	K ₂ ,K ₃ ,E ₂ ,K ₆ f(4)	28.6
Toplam	f(14)	100

K=Kadın; E=Erkek

Ebeveynlerin 10’unun (% 71,4) ders dışı sportif etkinliklere yönelik olumlu bakış açısına sahip olduğu; 4’ünün (% 28,6) ise ders dışı sportif etkinliklere yönelik genel bakış açılarının olumsuz olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik olumlu bakış açısına sahip olma nedenleri Tablo 10’de gösterilmiştir.

Tablo 10.

Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveynlerin Olumlu Bakış Açısına Sahip Olma Nedenlerine İlişkin Görüşler

Kategoriler	Alt kategoriler	Örnek ifade
Psiko-sosyal Gelişimi Sağlaması	Çocuğun sosyal gelişimini sağlaması (n=13)	*Sosyal çevre genişlediği için oradaki arkadaş çevresi, öğretmenleri işte antrenörleri diyelim onlarla birebir temasta olmalarını sağlar (İzzet, E ₄). *Tabi ki bu etkinlikler çocuğumun sosyal gelişimini sağlar. Bu konuda çocuğumu destekliyorum. Benimde spor geçmişim var voleybol oynamıştım kolejde. Spor geçmişimin olması çocuğumu bu etkinlikler hakkında bilgilendirmemde yardımcı olmakta (Mehmet, E ₂)”.
	Çocuğun psikolojik gelişimini desteklemesi (n=10)	*Bu etkinlikler sayesinde çocuğumun psikolojik olarak hırsını dışarıya atmasını sağlar tabi içine kapanıklığını engeller (Fatih, E ₁). *Bu etkinlikler sayesinde çocuğum daha ılımlı oldu. Davranışlarında olumlu değişiklikler olmakta. Aksi taktirde sıkıldıkları ve enerjilerini boşaltmadığı zaman agresif tavırlar sergilerler. Spor sayesinde enerjilerini olumlu yönde kullanır (Kübra, K ₅)”.
Akademik Gelişimi Desteklemesi	Çocuğun okul başarısını arttırması (n=10)	*Çocuk belli plan ve program çerçevesinde işlerini yapmaya özen gösterir ki, hem spor hem de okul derslerinde başarı sağlasın (Canan, K ₈). *Sürekli çocuğun ders çalıştığını düşünün, bu çocuk için verimli olmayacaktır bir süre sonra sıkılacaktır. Çocuğun beyni doluyor. En azından bir sportif etkinliğe katıldığında, zihinsel olarak da bir rahatlama yaşayacaktır. Deşarj olacak, daha faydalı olacak daha iyi ders çalışacaktır (Neriman, K ₄).
	Çocuğun okula karşı olumlu tutum kazanması (n=3)	*Bu etkinliklerden elde edeceği başarı onun okula daha istekli gelmesini sağlar, okulu benimser (Fatih, E ₁).
Güvenilir Ortam Sunması	Çocuğu kötü arkadaş çevresi ve zararlı alışkanlıklardan uzak tutması (n=8)	*İnternetti, yanlış arkadaşları başka şeylerle uğraşmasını diye spora gitmesini tercih ediyorum (Yasin, E ₅). *Bu etkinlikleri yaptığı zaman çocuğum daha olumlu, bir öğretmen bir hoca denetimi altında çalıştığı için kötü alışkanlık ve kötü arkadaşlık edinmesini engeller bir bakıma bence (Kübra, K ₅).
Fiziksel Gelişimi Sağlaması	Çocuğun bedensel gelişimine katkı sağlaması (n=7)	*Fiziksel gelişimine katkı sağladığını söyleyebilirim. Özellikle çocuğumun fiziksel olarak boyunun uzamasında bazı sportif etkinliklerin etkili olduğunu biliyorum (Mehmet, E ₂).
	Çocuğunun psikomotor gelişimine katkı sağlaması (n=2)	*Çocuğun adale yapısını geliştirir, fizyolojik gelişimini sağlar (İzzet, E ₄).

Ebeveynlerin ders dışı sportife etkinliklere yönelik olumlu bakış açısına sahip olma nedenleri 4 kategori altında ele alınmıştır. Bu kategoriler “Psiko-sosyal gelişimi sağlaması, Güvenilir ortam sunması, Akademik gelişimi desteklemesi, Fiziksel gelişim sağlaması”dır. Psiko-sosyal gelişimi sağlaması kategorisi “çocuğun sosyal gelişimini sağlaması (n=13) ve çocuğun psikolojik gelişimini desteklemesi (n=10)” alt kategorilerini içermektedir. İkinci en yüksek kategoriye sahip olan Akademik Gelişimi Desteklemesi ise “çocuğun akademik başarısının artması (n=10) ve çocuğun okula karşı olumlu tutum kazanması (n=3) alt kategorilerinden oluşmaktadır. Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik olumlu bakış açısına sahip olma nedenlerine yönelik elde edilen Güvenilir ortam kategorisinde ise “çocuğu kötü arkadaş çevresi ve zararlı alışkanlıklardan uzak tutması (n=8)” alt kategorisi yer almaktadır. Ders dışı sportif etkinliklere yönelik ebeveynlerin olumlu bakış açısına yönelik son kategori olan Fiziksel gelişim sağlaması, “çocuğun bedensel gelişimine katkı sağlaması (n=7)” ve “çocuğun psikomotor gelişimine katkı sağlaması

(n=2)”dır. Kategorileri temsil eden katılımcı görüşlerinden bazıları Tablo 10’de sunulmuştur. Bunun aksine ders dışı sportif etkinliklere yönelik olumsuz bakış açısına sahip olan ebeveynlerin nedenleri ise Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11.

Ebeveynlerin Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Olumsuz Bakış Açısına Sahip Olma Nedenlerine Yönelik Görüşler

Kategoriler	Alt kategoriler	Örnek ifade
Akademik Kaygı	Notlarının düşmesi (n=2)	*Bu etkinliklerin genellikle okul döneminde yapılmaması iyi olur. Çocuk bu dönemde ders çalışmakta oluyor. Yeterince çalışmadığı takdirde okul başarısı düşüyor (Mustafa, E ₂). *Onu okul döneminde gönderirsek, bunun akademik başarısını olumsuz yönde etkileyeceğini düşünüyorum. But why would she be influenced if we send her in summers, moreover instead of occupying herself with harmful habits like television or internet, she can value her time in environments where she can exercise or socialize (Meral, K ₇).
	Derslere devam sorunu (n=2)	*Düzenli olarak çocuğum yüzme spor kulübüne gidiyordu. Sonrasında derslerinin aksayabileceğini düşündük ve bıraktırdık (Mustafa, E ₂).
Sağlık Sorunu	Sakatlanma riski (n=3)	*Oğlum futbol oynarken kolunu filan kırdı. Yapabileceği kendini sakatlamayacağı, incitmeyeceği bir spor olmalı (Yasemin, K ₂). *Belki daha nitelikli ve güvenlik açısından iyi tesisler olsa o zaman biz çocuğumuzu bu etkinliklere katılımları konusunda daha fazla çocuğumuzu destekleyeceğiz çünkü zarar görmeleri çok olası değil. Ama zarar görüyor derslerini engelliyor bir de ameliyat filan olsa o zaman durum daha da kötü derslerinden ve okuldan uzak düşecektir (Mustafa, E ₂).
Mesafe Sorunu	Spor kulüplerinin uzak olması (n=3)	*Merkezde bir yerde spor yapabileceği bir yer olsa, haftanın belirli günleri kaydını yaptırır göndeririz. Kulüp uzakta kim getirip götürecektir sıkıntı (Songül, K ₃). *“Spor yapılan bölge uzak getirip götürmek sıkıntı. Bölge uzak dolmuştan iniyor biniyor çocuğu nasıl göndereceksiniz oraya gönderemeyeceksiniz. Bir de çalışıyorsunuz mesai saatleri içerisinde onun için göndermiyoruz (Yasemin, K ₂).

Tablo 11’de, ebeveynlerin ders dışı sportif etkinlikleri olumsuz bulma nedenlerinin 3 kategori altında ele alındığı görülmektedir. Ebeveynlerin çocuklarını ders dışı sportif etkinliklere göndermek istememe nedenlerinin başında “Akademik kaygı” hissetmeleri gelmektedir. Akademik kaygı “notların düşmesi (n=2) ve derslere devam sorunu (n=2)” alt kategorilerini içermektedir. Bunu sırasıyla sağlık sorunu kategorisinde yer alan “sakatlanma riski (n=3) ve mesafe sorunu kategorisinde yer alan “spor kulüplerinin uzak olması (n=3)” izlemektedir. Akademik kaygının, ebeveynlerin ders dışı sportif faaliyetlere karşı olumsuz bakış açısına sahip olması nedeniyle oldukça önemli bir faktör olduğu söylenebilir.

Tartışma Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada lise öğrencilerinin ders dışı spor etkinliklerine yönelik ebeveyn tutum ve görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ölçme aracından elde edilecek puan ortalaması 1 ile 5 arasında olduğu dikkate alındığında; araştırmamızda elde edilen puan ortalamasının ortalama puan (3.00) üzerinde olduğu (3.89 ±0.64) söylenebilir. Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinlikler için olumlu tutumları olduğu gerçeği, bu etkinliklerin sağladığı faydaların farkında oldukları düşüncesiyle açıklanabilir. Ebeveynlerin bu

etkinliklere yönelik tutumlarında cinsiyet değişkenine göre bir değişiklik olmadığı belirlenmiştir. Araştırmanın nitel bölümünde hem anne hem de babalar, bu etkinliklerin çocukların kişisel, akademik ve fiziksel gelişmelerine katkıda bulunduğunu ve uyuşturucu, alkol ve sigara kullanımını engelleyen güvenli bir ortam sağladığını belirtmişlerdir. Literatürde, bu etkinliklerin ergenler üzerindeki etkisini ele alan ve benzer bulgulara sahip çalışmaların olduğu dikkat çekmektedir (Darling vd., 2005; Fredricks ve Eccles, 2008). Franklin'in yaptığı çalışmada; ebeveynlerin planlanmış ve programlanmış faaliyetlere (Mahoney & Stattin, 2000) çocuklarının katılmasında endişe duydukları bildirilmiştir. Çünkü bu faaliyetlerde, çocuklarının ne yaptığını ve okuldan sonraki zamanı nasıl geçirdiklerini takip etmekte zorlandıkları vurgulanmaktadır. Özellikle, çalışan ebeveynlerin çocuklarının ders dışı zamanlarını kontrol etme imkanı sınırlı olduğundan (Shannon, 2006), bu etkinlikler sayesinde çocuklarının hangi etkinlikte meşgul oldukları ve nerede zaman geçirdiklerini takip etme imkanına sahip oldukları söylenebilir (Floyd, Bocarro ve Thompson, 2008). Bu nedenle bu etkinliklere yönelik ebeveyn tutumlarının olumlu olması, çocukların bu etkinliklere katılımını destekleme ve teşvik etme açısından önemli olduğu söylenebilir. Aile katılımı ve ders dışı sportif faaliyetlere katılım arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmalar (Anderson ve ark., 2003), ebeveynler arasında ayırım gözetmeksizin, her birinin desteğinin, çocukların bu etkinliklere düzenli olarak katılımında önemli bir faktör olduğunu göstermiştir. Brown, Frankel ve Fennell (1989)'in 13-19 yaş gurubu öğrencilerin, ders dışı sportif etkinliklere katılımında anne ve babanın etkisini ele aldıkları çalışmada, anne ve babaların bu etkinliklere yönelik olumlu tutuma sahip oldukları ve çocukların sportif etkinliklere katılımı konusunda algılanan aile desteğinin önemli olduğu belirtilmiştir.

Çalışmamızda, ebeveynlerin öğrenim durum arttıkça, çocuklarının ders dışı sportif etkinliklere katılmalarına yönelik tutumlarının olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu noktada aile katılımının önemli olduğu söylenebilir. Anderson vd., (2003)'nin "Çocukların ders dışı aktivitelere katılımı, aile desteği, aile baskısı ve aile katılımının önemini" içeren çalışma; anne öğrenim durumunun çocukların ders dışı etkinliklere katılımında önemli bir belirleyici olduğunu kaydetmiştir. Sarı (2012)'nin lise öğrencilerinin ders dışı etkinliklere katılımını ele aldığı çalışmada, ebeveynlerin öğrenim durumunun çocuklarını ders dışı sportif etkinliklere yönlendirmede önemli bir unsur olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sportif etkinliğe yönelik bilinç ve farkındalık düzeyi ile ebeveyn öğrenim durumu arasında pozitif ilişki olduğunu ortaya koyan çalışmalar mevcuttur. Fantuzzo, Tighe ve Childs (2000) öğrenim durumu yüksek olan ebeveynlerin çocuklarının okul tabanlı etkinliklere daha fazla katılım sağladıkları ve çocuklarının okulunda daha fazla zaman harcadıkları bulgusunu elde etmiştir. Bu durum çocukların okula aidiyet duygusu kazanmalarında, psikolojik olarak özgüven sağlamalarında ve sosyal ilişkilerinde başarılı olmalarında etkili olduğu söylenebilir. Case (2007) ilkökul öğrencilerinin ders dışı etkinliklere katılımının iyi oluş ve akademik başarı ile ilişkisini incelediği bir diğer çalışmada; ebeveyn öğrenim durumu ve ders dışı etkinliklere katılım arasında anlamlı ilişki olduğunu tespit etmiştir. Araştırmamızın nitel bölümünde, öğrenim durumu düşük ebeveynler, çocuklarının okul sonrası zamanını kontrol etmekte sorun yaşadıklarını ve bu konuda ne yapacaklarını bilmediklerini belirtmişlerdir. Ebeveyn öğrenim durumu yükseldikçe, çocuğun yaşamında etkinliğin potansiyel faydalarına yönelik bilgi seviyesinde de artış olabildiği görülmüştür. Öğrenim durumu yüksek ebeveynlerin hem daha rahat oldukları hem de okul sisteminden kaynaklanan problemlerle daha iyi başa çıkabildiklerini ortaya çıkaran çalışmalar vardır (Fantuzzo vd., 2000; Larson, Richards, Simps ve Dworkin, 2001).

Çalışmamızda ebeveyn geliri düzeyi arttıkça, çocuklarını ders dışı spor aktivitelerine yönlendirmede daha fazla etkili oldukları belirlenmiştir. Bu durumun, ebeveynlerin öğrenim ve mesleki statülerinden sağlanan yüksek ekonomik gelirleri, bu tür etkinliklere çocukların katılımında büyük rol oynayabileceğini söyleyebiliriz. Literatürde ders dışı sportif etkinlikler ile sosyo-ekonomik düzey arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koyan çalışmalar mevcuttur (Anderson vd., 2003; Brockman, Jago, Fox, Thompson, Cartwright ve Page, 2009; Huebner ve Mancini, 2003; Rodrigues, Padez ve Machado-Rodrigues, 2018; Sarı, 2012). Anderson vd., (2013) aile ve okulların sahip olduğu sosyo-ekonomik düzeyin, aile katılımı ve ders dışı etkinliklere katılım miktarı arasındaki ilişkiyi tespit etmede kontrol altına alınması gereken önemli bir değişken olduğunu ifade etmiştir. Shumow ve Miller (2001) yapılandırılmış ders dışı sportif etkinliklere katılım sağlayan öğrencilerin sosyo-ekonomik seviye olarak yüksek gelir düzeyine sahip olduklarını tespit etmiştir. Bunun nedeni olarak, orta ve yüksek seviyede gelire sahip olan çocuklar ile

karşılaştırıldığında, düşük gelir seviyeye sahip çocukların yaşadığı çevre ve okuduğu okullardaki kaynakların sınırlı olmasının onların bu etkinliklerden faydalanmaları önünde engel olarak görülmektedir (Powell, Peet ve Peet, 2002; Posner ve Vandell, 1994). Ayrıca Fauth, Roth ve Brooks-Gunn (2007) sportif etkinliklere katılan ve düşük sosyo-ekonomik statüye sahip öğrencilerin madde kullanımının ve suç oranının diğer sosyo-ekonomik statülerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sosyo-ekonomik seviye dikkate alındığında; düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip olan ailelerdeki ergenlerin okuldan arta kalan zamanlarda daha fazla tehlikelere açık olduğu söylenebilir. Çocuklar, içinde buldukları gelişim dönemlerinin verdiği bir takım olumsuzluklara (kötü arkadaş çevresi, madde kullanımı, sigara ve alkol kullanımı, okula karşı olumsuz tutum vb.) daha kolay maruz kalmaktadır. Marsh ve Kleitman (2002) okul takım sporlarına katılım; düşük sosyo-ekonomik statüye sahip olan ergenlerin akranlarıyla daha olumlu ilişkilere sahip olacağı bulgusuna ulaşmıştır.

Çalışmamızda, öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça, ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutum puanlarında daha fazla azalma olduğu ortaya çıkmıştır. Darling (2005) ve Ivaniushina & Aleksandrov (2015) 'in farklı örneklem gruplarına uyguladığı çalışmalarda, sınıf seviyesi arttıkça, öğrencilerin bu etkinliklere katılım seviyelerinde azalma meydana geldiği saptanmıştır. Sarı (2012) ve Yaman (2011) lise öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarda, sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılım oranlarında azalma olduğunu tespit etmişlerdir. Bunun nedeninin ise; ebeveynlerin çocuklarının geleceğine ilişkin sahip olduğu akademik başarı endişesinden kaynaklanabileceği bildirilmiştir. Başka bir ifade ile; üniversite sınavları yaklaşırken, ebeveynler çocuklarını bu etkinliklere yönlendirmek istemediklerini ifade ettikleri görülmüştür. Reeves (2008)'in ders dışı etkinliklerin avantajlarını ele aldığı çalışmasında, ebeveynlerin çocuklarının akademik olmayan etkinliklerle zaman geçirmelerinden kaygı duyduklarını ortaya koymuştur. Çalışmamızda, ebeveynlerin çocuklarının geleceği için sahip oldukları kaygının, bu faaliyetlere yönelik tutumlarını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Ancak, literatürdeki açıklamalar ders dışı etkinliklere katılım ile akademik başarı arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir (Darling, 2005; Fredrick ve Eccles, 2010; Pequero, 2011). Bu etkinliklere katılımın, ergenlerin okula yönelik tutumlarını ve okula ait olma duygularını geliştirdiği (Chiu ve Lau, 2018), okula olumlu bağlılık kazandırdığı (Fredricks, 2012), akademik olarak gelişmeyi sağladığı bulgusu çalışmalarda yer almaktadır (Guerremont vd., 2014; Mahoney, 2000; Metsapelto & Pulkkinen, 2012). Çalışmamız, sınıf düzeyi arttıkça, ders dışı sportif aktivitelere yönelik ebeveynlerin tutumlarının negatif olduğunu göstermiştir. Bunun nedeninin neden kaynaklanabileceği ise; çalışmamızın nitel bölümünde incelenmiştir. Çalışmamızın nitel bölümünde katılımcılardan biri "Çocuğum düzenli olarak yüzme spor kulübüne giderdi. Daha sonra çocuğumun okul derslerindeki başarının düşeceğini düşündüğümüz için bu etkinliğe çocuğumuzun devam etmesini istemedik" şeklinde görüşünü belirtmiştir. Araştırmalara göre; okul tabanlı ders dışı etkinliklere öğrenci katılımı ergenlik döneminin ortalarında zirveye ulaşmakta (Villarreal, 2012), sınıf seviyesi arttıkça azalmakta ve bir süre sonra katılım seviyesi sabit kalmaktadır (Mahoney, Schweder ve Stattin, 2002; Simpkins, O'Donnell, Delgado ve Becnel, 2011). Çalışmamızda ders dışı sportif faaliyetlerin çocuğun akademik başarısını artıracakları gerçeğiyle ilgili görüş bildiren ebeveynlerin yanı sıra, çocukların akademik başarısını engelleyen bu etkinlikler için endişe duyan ebeveynlerin olduğu görülmüştür. Bu ebeveynler, ders dışı sportif etkinlikleri çocukların akademik başarısını etkilemeyecek şekilde organize etmenin gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Bazı ebeveynler bu etkinlikleri yaz aylarında gerçekleştirmenin öğrencilerin akademik başarıları için daha faydalı olacağını belirtmiştir. Bu görüşler ebeveynlerin çocuklarının geleceğine dair yaşadıkları kaygının yansımaları olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, ders dışı sportif etkinliklere çocukların katılımında ebeveynlerin sahip oldukları tutumun önemli olduğu söylenebilir. Özellikle geçmiş ya da günümüzde spor ile uğraşan ebeveynlerin çocuklarını bu etkinliklere yönlendirmede istekli oldukları görülmüştür. Bunun nedeni olarak etkinliklerin sağladığı faydaların farkında olmaları gösterilebilir. Ayrıca öğrenim durumu yüksek olan ebeveynlerin de bu etkinliklerin faydalarının farkında oldukları ve çocuklarını bu etkinliklere yönlendirdikleri belirlenmiştir. Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik sahip oldukları olumsuz bakış açısı akademik başarının azalması endişesidir. Bunun nedeni olarak da etkinliklerin belirli plan ve program

doğrultusunda ve amaca uygun yapılamaması olarak belirtilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir.

Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler

- Ders dışı sportif etkinlikler ebeveynler tarafından öğrencilerin akademik başarıları önünde bir engel olarak algılandığından, bu noktada etkinliklere katılım sağlamada belli bir akademik yeterliğe sahip olma ölçüt olarak getirilebilir. Böylece ebeveynlerin bu etkinlikleri gereksiz olarak algılamalarının önüne geçilebilir.
- Ebeveynlerin sıklıkla üzerinde durduğu durum tesislerin uzak olması ve iş hayatının yoğunluğu çocuklarını bu etkinliklere göndermelerinde sınırlayıcı unsurlar olduğudur. Bu nedenle okullarda bu etkinliklerin nitelikli olarak yürütülebileceği ortamlar oluşturulmalı, böylece öğrencilerin bu etkinliklere katılımı önündeki engeller en aza indirilmelidir.

Araştırma Sınırlıklarına Yönelik Öneriler

- Çalışmamızda çocukların akademik başarıları sadece ailelerin algılarına göre tespit edilmiştir. Bu yönüyle akademik başarı ile ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişkinin düzeyi tespit edilememiştir. Yapılacak sonraki çalışmalar boylamsal olarak tasarlanabilir, ayrıca aile katılımı ile okul başarı ve ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişki incelenebilir.
- Ders dışı sportif etkinliklerin nitelikli olarak sürdürülebilmesi okulun sahip olduğu olanaklarla mümkündür. Bu noktada ise okul müdürleri ve yöneticilerin kaynak temininde etkili olabilmeleri gerekir. Onların bu etkinliklere bakış açısı kaynak sağlama noktasında önem taşımaktadır. Bu nedenle başka bir çalışmada okul müdürleri ve beden eğitimi öğretmenlerinin de bu etkinliklere yönelik bakış açıları tespit edilebilir.
- Mevcut çalışma nicel ve nitel veri toplama sürecini içeren karma yaklaşımla desenlenmiştir. Bu çalışma kesitsel bir çalışma olup, ders dışı sportif etkinliklerin öğrencilerin gelişim üzerindeki etkilerini tespit etmek amacıyla boylamsal olarak gerçekleştirilebilir.

References

- Amman, M.T. (2000). *“Spor sosyolojisinde seçme konular”* Sporda sosyal bilimler. H.C. İkizler (Ed.), Bursa: Alfa.
- Anderson, C.B., Hughes, S.O., & Fuemmeler, B.F. (2009). Parent-child attitude congruence on type and intensity of physical activity: Testing multiple mediators of sedentary behavior in older children. *Health Psychol*, 28(4), 428-38. doi.org/10.1037/a0014522
- Anderson, J. C., Funk, J. B., Elliott, R., & Smith, P. H. (2003). Parental support a pressure and children’s extracurricular activities: Relationships with amount of involvement and affective experience of participation. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 24(2), 241-257. doi.org/10.1016/S0193-3973(03)00046-7
- Barber, B. L., Eccles, J. S., & Stone, M.R. (2001). Whatever happened to the jock, the brain, and the princess? Young adult pathways linked to adolescent activity involvement and social identities. *Journal of Adolescent Research*, 16(5), 429-455.
- Barron, J. M., Ewing, B. T., & Waddell, G. R. (2000). The effects of high school athletic participation on education and labor market outcomes. *Review of Economics and Statistics*, 82(3), 409-421. doi:10.1162/003465300558902
- Behtoui, A. (2019). Swedish young people’s after-school extra-curricular activities: attendance, opportunities and consequences. *British Journal of Sociology of Education*, 40(3), 340-356.
- Blomfield, C. J., & Barber, B. L. (2011). Developmental experiences during extracurricular activities and Australian adolescents’ self-concept: Particularly important for youth from disadvantaged schools. *Journal of Youth and Adolescence*, 40(5), 582-594. doi: 10.1007/s10964-010-9563-0
- Bogdan, R. C., & Biklen, S. K. (2003). *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theories and Methods* (4th ed.), New York: Pearson Education.
- Brocksmann, R., Jago, R., Fox, K. R., Thompson, J. L., Cartwright, K., & Page, A. S. (2009). Get off the sofa and go and play": family and socioeconomic influences on the physical activity of 10-11 year old children. *BMC Public Health*, 21(9), 253. doi: 10.1186/1471 2458-9-253.
- Broh, B. A. (2002). Linking extracurricular programming to academic achievement: Who benefits and why? *Sociology of Education*, 75(1), 69-91. doi: 10.2307/3090254
- Brott, P. E., & Myers, J. E. (2002). *Development of professional school counselor identity a grounded theory*. In S. B. Merriam (Ed), *Qualitative research in practice examples for discussion and analysis* (pp. 145-160), San Francisco: Jossey-Bass A Wiley.
- Brown, B. A., Frankel, B. G., & Fennell, M. P. (1989). Hugs or shrugs: Parental and peer influence on continuity of involvement in sport by female adolescents. *Sex Roles*, 20(7-8), 397-412. doi:10.1007/BF00287999
- Carter, E., Swedeen, B., Moss, C., & Pesko, M. (2010). “What are you doing after school?” Promoting extracurricular involvement for transition-age youth with disabilities. *Intervention in School and Clinic*, 43(5), 275–283.
- Chiu, C. Y., & Lau, E. Y. H. (2018). Extracurricular participation and young children's outcomes in Hong Kong: Maternal involvement as a moderator. *Children and Youth Services Review*, 88, 476-485.
- Coakley, J. (2006). The good father: Parental expectations and youth sports. *Leisure Studies*, 25(2), 153-163.
- Coakley, J. (2003). *Sports in society* (Issues and Controversies). (Eighth Edition). Singapore.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2004). *A Guide to teaching practice*. Psychology Press.
- Creswell, J. W. (2013). *Araştırma deseni: Nicel, nitel ve karma yöntem yaklaşımları* (S. B. Demir, Çev.). Ankara: Eğiten kitap.

- Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2007). *Designing conducting mixed methods research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Darling, N. (2005). Participation in extracurricular activities and adolescent adjustment: Cross-sectional and longitudinal findings. *Journal of Youth and Adolescence*, 34(5), 493-505. doi:10.1007/s10964-005-7266-8
- Dörnyei, Z. (2007). *Research methods in applied linguistics*. Oxford: Oxford University.
- Eccles, J. S., & Barber, B. L. (1999). Student council, volunteering, basketball, or marching band: What kind of extracurricular involvement matters? *Journal of Adolescent Research*, 14(1), 10-43.
- Ekici, S., Bayraktar, A., & Uğur, A. O. (2009). Ortaöğretim kurumlarındaki yöneticilerin ve öğrencilerin ders dışı etkinliklere bakış açılarının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 430-444.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Yaklaşım, yöntem ve teknikler*. Ankara: Anı.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitim araştırmalarında yöntem ve metotlarına giriş: Nitel, nicel ve eleştirel kuram metodolojisi*. Ankara: Anı.
- Fantuzzo, J., Tighe, E., & Childs, S. (2000). Family involvement questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. *Journal of Educational Psychology*, 92(2), 367. doi.org/10.1037/0022-0663.92.2.367
- Fauth, R. C., Roth, J. L., & Brooks-Gunn, J. (2007). Does the neighborhood context alter the link between youth's after-school time activities and developmental outcomes? A multilevel analysis. *Developmental Psychology*, 43(3), 760-777. doi.org/10.1037/0012-1649.43.3.760
- Fejgin, N. (1994). Participation in high school competitive sports: A subversion of school mission or contribution to academic goals. *Contemporary Issues in Sociology of Sport*, 11(3), 211-230.
- Fletcher, A. C., Elder, G. H. J., & Mekos, D. (2000). Parental influences on adolescent involvement in community activities. *Journal of Research on Adolescence*, 10(1), 29-48.
- Floyd, M. F., Bocarro, J. N., & Thompson, T. D. (2008). Research on race and ethnicity in leisure studies: A review of five major journals. *Journal of Leisure Research*, 40(1), 1-22.
- Franklin, J. (2004, December). It takes a community: Keeping extracurricular activities available for at-risk students. *Education Update*, 46(8). Retrieved from <http://www.ascd.org/publications/newsletters/education-update/sayfasından> erişilmiştir.
- Fredricks, J.A. (2012). Extracurricular participation and academic outcomes: Testing the over-scheduling hypothesis. *Journal of Youth Adolescence*, 41(3), 295-306. doi:10.1007/s10964-011-9704-0
- Fredricks, J. A., Alfeld, C., & Eccles, J. S. (2010). Developing and fostering passion in academic and nonacademic domains. *Gifted Child Quarterly*, 54(1), 18-30. doi:10.1177/0016986209352683.
- Fredricks, J. S., & Eccles, J. A. (2008). Participation in extracurricular activities in the middle school years: are there developmental benefits for African/American and European American youth? *Journal of Youth Adolescence*, 37(9), 1029-1043. doi: 10.1007/s10964-008-9309-4.
- Gay, L. R., Mills, G. E., & Airasan, P. (2006). *Educational research: Competencies for analysis and applications*. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Guerremont, A., Findlay, L., & Kohen, D. (2014). Organized extracurricular activities: Are in-school and out-of-school activities associated with different outcomes for Canadian Youth? *Journal of School Health*, 84(5), 317-325. doi: 10.1111/josh.12154
- Harrison, P.A., & Narayan, G. (2003). Differences in behavior, psychological factors, and environmental factors associated with participation in school sports and other activities in adolescence. *Journal of School Health*, 73(3), 113-120. doi: 10.1111/j.1746-1561.2003.tb03585.x
- Huebner, A. J., & Mancini, J. A. (2003). Shaping structured out-of-school time use among youth: The effects of self, family, and friend systems. *Journal of Youth and Adolescence*, 32(6), 453-463. doi:10.1023/A:1025990419215

- Ivaniushina, V. A. & Aleksandrov, D. A. (2015). Socialization through informal education: The Extracurricular Activities of Russian Schoolchildren. *Russian Education & Society*, 57(4), 189-213. doi.org/10.1080/10611428.2015.1115290
- Juvonen, J., Espinoza, G., & Knifsend, C. (2012). *The role of peer relationships in student academic and extracurricular engagement*. In Handbook of research on student engagement (pp. 387-401). Springer US.
- Johnson, R., & Onwuegbuzie, A. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Kirk, J., & Miller, M. L. (1986). *Reliability and validity in qualitative research*. Sage.
- Knifsend, C. A., & Graham, S. (2012). Too much of a good thing? How breadth of extracurricular participation relates to school-related affect and academic outcomes during adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 41(3), 379-389.
- Kremer-Sadlik, T., Izquierdo, C., & Fatiante, M. (2010). Making meaning of everyday practices: Parents' attitudes toward children's extracurricular activities in the United States and in Italy. *Anthropology and Education Quarterly*, 41(1), 35-54.
- Larson, R. W., Richards, M. H., Sims, B., & Dworkin, J. (2001). How urban African American young adolescents spend their time: Time budgets for locations, activities, and companionship. *American Journal of Community Psychology*, 29(4), 565-597. doi:10.1023/A:1010422017731
- Mahoney, J. L., Harris, A. L., & Eccles, J. S. (2006). Organized activity participation, positive youth development, and the overscheduling hypothesis. *SRCD Social Policy Report*, 20(4), 1-31.
- Mahoney, J. L., Schweder, A. E., & Stattin, H. (2002). Structured after-school activities as a moderator of depressed mood for adolescents with detached relations to their parents. *Journal of Community Psychology*, 30(1), 69-86.
- Mahoney, J. L., Larson, R. W., & Eccles, J. S. (2005). Organized activities as context of development: Extracurricular activities, after school and community programs. *Psychology*.
- Mahoney, J. L., Cairns, B. D., & Farmer, T. W. (2003). Promoting interpersonal competence and educational success through extracurricular activity participation. *Journal of Educational Psychology*, 95(2), 409-418. doi: 10.1037/0022-0663.95.2.409
- Mahoney, J. L. (2000). School extracurricular activity participation as a moderator in the development of antisocial patterns. *Child Development*, 71(2), 502-506. doi: 10.1111/1467-8624.00160
- Mahoney, J. L., & Stattin, H., (2000). Leisure activities and adolescent antisocial behavior. The Role of structure and social context. *Journal of Adolescence*, 23(2), 113-127.
- Marsh, H. W., & Kleitman, S. (2003). School athletic participation: Mostly gain with little pain. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 25(2), 205-228.
- Marsh, H., & Kleitman, S. (2002). Extracurricular school activities: The good, the bad, and the nonlinear. *Harvard Educational Review*, 72(4), 464-515.
doi: <http://dx.doi.org/10.17763/haer.72.4.051388703v7v7736>
- Marsh, H. W. (1993). The effects of participation in sport during the last two years of high school. *Sociology of Sport Journal*, 10(1), 18-43.
- Masia, J. R., Plaza, D. M., Gonzalez, V. H., Deltell, C. J., & Roriguez, J. C. (2013). Parental attitudes towards extracurricular physical and sports activity in school-age children. *Journal of Human Sport and Exercise*, 3(8), 861-876.
- Maykut, P., & Morehouse, R. (1994). *Beginning qualitative research: A Philosophic and practical guide*. London: The Falmer.
- McNeal Jr, R. B. (1995). Extracurricular activities and high school dropouts. *Sociology of Education*, 68(1), 62-80. doi: 10.2307/2112764

- Merriam, S. (1995). What can you tell from an N of 1?: Issues of validity and reliability in qualitative research. *PAACE Journal of Lifelong Learning*, 4, 50-60.
- Merriam S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev.). Ankara: Nobel.
- Metsäpelto, R. L., & Pulkkinen, L. (2012). Socioemotional behavior and school achievement in relation to extracurricular activity participation in middle childhood. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 56(2), 167-182. doi.org/10.1080/00313831.2011.581681
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis, An Expanded Sourcebook*. Sage.
- Miller, D. N., Gilman, R., & Martens, M. P. (2008). Wellness promotion in the schools: Enhancing students' mental and physical health. *Psychology in the Schools*, 45, 5-15.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. SAGE Publications, inc.
- Peguero, A. A. (2011). Immigrant youth involvement in school-based extracurricular activities. *The Journal of Educational Research*, 104(1), 19-27. doi.org/10.1080/00220670903468340.
- Posner, R. A. (1995). *Overcoming law*. Harvard University.
- Powell, D. R., Peet, S. H., & Peet, C. E. (2002). Low-income children's academic achievement and participation in out-of-school activities in 1st grade. *Journal of Research in Childhood Education*, 16(2), 202-211. doi.org/10.1080/02568540209594985
- Punch, K. F. (2013). *Introduction to social research: Quantitative and qualitative approaches*. Sage.
- O'Brien, E., & Rollefson, M. (1995). Extracurricular participation and student engagement. *National Center for Education Statistics Policy Issues*, 95(741), 1-4.
- Reeves, D. B. (2008). The extracurricular advantage. *Educational Leadership*, 66(1), 86- 87.
- Ritchie, J., Lewis, J., Nicholls, C. M., & Ormston, R. (Eds.). (2013). *Qualitative research practice: A guide for social science students and researchers*. Sage.
- Rodrigues, D., Padez, C., & Machado-Rodrigues, A. M. (2018). Active parents, active children: The importance of parental organized physical activity in children's extracurricular sport participation. *Journal of Child Health Care*, 22(1), 159-170.
- Sarı, M. (2012). Ortaöğretim öğrencilerinin ders dışı etkinliklere katılımının incelenmesi. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 5(1), 72-89.
- Shannon, C.S. (2006). Parents' messages about the role of extracurricular and unstructured leisure activities: Adolescents' perceptions. *Journal of Leisure Research*, 38(3), 398-420.
- Shumow, L., & Miller, J. D. (2001). Parents' at home and school academic involvement with young adolescents. *Journal of Early Adolescence*, 21(1), 68-91.
- Silverman, D. (Ed.). (2016). *Qualitative research*. Sage.
- Simpkins, S. D., O'Donnell, M., Delgado, M. Y., & Becnel, J. N. (2011). Latino adolescents' participation in extracurricular activities: How important are family resources and cultural orientation? *Applied Developmental Science*, 15(1), 37-50.
- Tashakkori, A., & Creswell, J. W. (2007). Editorial: Exploring the nature of research questions in mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(3), 207-211.
- Tepeköylü, Ö., & Yüksel, Y. (2010, Kasım). Ortaöğretimde sporcu öğrencilerle spor yapmayan öğrencilerin iletişim becerisi düzeyleri. 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde sunulmuş bildiri, Antalya.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılacak nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6(4), 543-559.
- Twycross, A., & Shields, L. (2005). Validity and reliability-what's it all about? Part3 issues relating to qualitative studies. *Paediatric Nursing*, 17, 36.

- Villarreal, V. (2012). Characteristics and consequences of extracurricular activity participation of Hispanic middle school students. (Doctoral dissertation). Retrieved from <http://proxy.kirikkale-elibrary.com/>
- Woods, C. B., Tannehill, D., & Walsh, J. (2010). The Children's sport participation and physical activity study (csppa) proceedings of the fifth physical education, physical activity and youth sport (pe pays) forum. University of Limerick June.
- Yıldırım, K. (2010). Raising the quality in qualitative research. *Elementary Education Online*, 9(1), 79-92.
- Yılmaz, A. (2019). Lise Öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumları ile okula bağlanma durumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 50-63.
- Yılmaz, A. (2018a). Parent expectations towards participation to extracurricular sport activity of high school students. *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports*, 22(4), 216-225.
- Yılmaz, A. (2018b). Ebeveynlerin beden eğitimi dersi ve ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumları. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 48-64.
- Yılmaz A. & Güven Ö. (2018). Ders dışı sportif etkinliklere yönelik öğrenci tutum ölçeğinin psikometrik özelliklerinin incelenmesi (DSEÖTÖ). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 15(4), 1979-1992.
- Yılmaz, A., & Güven, Ö. (2015). Ders dışı sportif etkinliklere yönelik ebeveyn tutum ölçeği. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 244-258.
- Yılmaz, A. (2016). *Lise öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere katılımına yönelik ebeveyn tutum ve görüşleri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Zaff, J. F., Moore, K. A., Papillo, A. R., & Williams, S. (2003). Implications of extracurricular activity participation. *Journal of Adolescent Research*, 18(6), 599-630.